

Jaarstukken 2016

April 2017

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Kerngegevens.....	3
Gemeenschappelijke regeling RD Maasland.....	5
Bericht van het dagelijks bestuur	6
Jaarverslag.....	10
1. Programmaplan	11
1.1. Programma 1 – Huishoudelijk Afval.....	12
1.2. Programma 2 – Openbare Ruimte	21
1.3. Programma 3 – Zakelijke Dienstverlening	23
1.4. Algemene dekkingsmiddelen	25
1.5. Onvoorzien / Algemene reserve	25
2. Paragrafen.....	26
2.1. Weerstandsvermogen & Risicobeheersing.....	27
2.3. Financiering.....	33
2.4. Personeel en Organisatie	37
2.5. Rechtmatigheid.....	40
3.1. Balans per 31 december	41
3.2. Programmarekening 2016	43
3.3. Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	44
3.4. Toelichting op de balans (bedragen x € 1.000).....	47
3.5. Toelichting op de programmarekening	54
3.6. Controleverklaring	62

Kerngegevens

Verzorgingsgebied

De Gemeenschappelijke Regeling (GR) RD Maasland verzorgt de inzameling en verwerking van huishoudelijk afval in de gemeenten Leudal, Maasgouw, Roerdalen en in een deel van Peel en Maas (in de voormalige gemeenten Meijel en Kessel). De gemeente Echt-Susteren participeert in de GR voor het onderdeel milieuparken.

Aantal inwoners per gemeente (bron: CBS)

Gemeente:	1 jan 2016	1 jan 2015	1 jan 2014	1 jan 2013
Leudal	36.140	36.244	36.219	36.426
Maasgouw	23.757	23.766	23.907	24.017
Roerdalen	20.686	20.699	20.832	20.996
Meijel en Kessel*	10.188	10.188	10.188	10.390
Echt-Susteren (noord)	19.185	19.185	19.185	n.v.t.
Totaal	109.956	110.082	110.331	91.829

* Vanaf 1-1-2010 deel uitmakend van Peel en Maas.

Aantal aansluitingen per gemeente

Gemeente:	1 jan 2016	1 jan 2015	1 jan 2014	1 jan 2013
Leudal	15.442	15.512	15.453	15.382
Maasgouw	10.465	10.377	10.359	10.356
Roerdalen	9.157	9.172	9.171	9.182
Meijel + Kessel	4.225	4.174	4.154	4.115
Echt-Susteren*	8.350	8.350	8.286	n.v.t.
Totaal	47.639	47.585	47.423	39.035

*Deelname v.w.b. Milieuparken (ca. 8.350 aansluitingen)

Ingezamelde hoeveelheid afval (*1.000kg)

	2016	2015	2014	2013
Restafval	12.216	12.257	12.435	12.235
GFT (Groente-, Fruit- en Tuinafval)	8.564	8.411	8.650	7.645
Glas	2.248	2.296	2.250	2.068
Blik	127	131	161	165
PMD	1.782	1.570	1.481	1.263
Textiel	473	421	402	381
Papier en Karton	4.654	4.763	4.876	5.138
KCA (Klein Chemisch Afval)	103	94	102	95

	2016	2015	2014	2013
Grof restafval	1.803	1.599	1.615	1.462
Snoeiafval	5.222	4.907	6.224	4.514
Puin	3.140	3.111	3.032	2.462
Metaal	197	170	159	129
Hout	1.910	1.752	1.665	1.239
Kringloopgoederen	295	289	278	623

Financieel Resultaat in €.

	2016	2015	2014	2013
Kosten per aansluiting				
Inzameling afval	71,04	69,21	69,21	67,50
Verwerking rst / gft afval hha	34,73	34,58	26,92	48,88
Schoonmaak openbare ruimte	13,13	14,32	11,91	13,27

Gemeenschappelijke regeling RD Maasland

Deelnemende gemeenten

Leudal
Maasgouw
Roerdalen
Peel en Maas (deel voormalige gemeenten Meijel en Kessel)
Echt-Susteren

Algemeen Bestuur

Namens de gemeente Leudal:

Dhr. P.H.G. Verlinden, wethouder
Dhr. mr. A.J.M. Walraven, wethouder

Namens de gemeente Maasgouw:

Dhr. J.A.L. Lalieu, wethouder
Dhr. M.H.E. Wilms, wethouder

Namens de gemeente Roerdalen:

Dhr. J.G.A.M. den Teuling, wethouder
Dhr. H.J.M. Tegels, raadslid

Namens de gemeente Peel en Maas:

Dhr. P.J.H. Sanders, wethouder (tot 6 april 2016)
Dhr. A.G.P. Janssen, wethouder

Namens de gemeente Echt-Susteren:

Dhr. P.H.M. Ruijten, wethouder

Dagelijks Bestuur

Dhr. J.A.L. Lalieu, voorzitter
Dhr. P.H.G. Verlinden, vicevoorzitter
Dhr. A.G.P. Janssen (tot 16 juni 2016)
Dhr. J.G.A.M. den Teuling (vanaf 12 oktober 2016)
Dhr. A.A.H. Smedts, secretaris

Directie RD Maasland

Dhr. A.A.H. Smedts, directeur

Bericht van het dagelijks bestuur

Aan het algemeen bestuur en gemeenteraden

Met genoegen bieden wij u de jaarstukken, zijnde het jaarverslag en de jaarrekening, van de gemeenschappelijke Regeling RD Maasland voor 2016 aan. De jaarrekening is gecontroleerd door Koenen en Co Controle BV. De controleverklaring is in deze stukken opgenomen.

Het Dagelijks Bestuur vergaderde in 2016 zes keer gezamenlijk met de directie. In deze vergaderingen zijn onder meer de volgende onderwerpen aan de orde geweest:

1. Beeëindiging samenwerking met de gemeente Peel en Maas

Niet tegenstaande het feit dat RD Maasland de door Peel en Maas gevraagde diensten tegen de laagst mogelijke kosten, volledig kan verzorgen, heeft het bestuur van Peel en Maas besloten de uitvoering van de betreffende taken op te dragen aan de eigen gemeentelijke inzameldienst. De raad en het college van B&W van Peel en Maas hebben op 3 resp. 23 november 2015 besloten om per 1 januari 2017 de samenwerking met de andere gemeenten te beeëindigen en uit de gemeenschappelijke regeling te treden.

In het geval een gemeente een dergelijk besluit neemt, dient het AB, conform art. 27 van de gemeenschappelijke regeling, de verplichtingen van de uittredende gemeente (uittreedsom) vast te stellen. Vlg de regeling gaat de uittreding in m.i.v. 1 januari 2018. Ter voorbereiding op uittreding heeft het DB de volgende acties ondernomen:

- Het bestuur van Peel en Maas is verzocht het door hen genomen besluit over de datum van uittreding te herroepen en uit te gaan van de uittreedsom conform de regeling. Na een bezwaarschrift en een kort geding, hebben de raad en het college van Peel en Maas op 5 juli resp. 28 juni 2016 het onderhavige besluit herroepen en besloten uit te treden per 1 januari 2018.
- Uitgaande van dit nieuwe besluit heeft het DB het accountants- en adviesbureau Deloitte opdracht gegeven de kosten die rechtstreeks het gevolg zijn van de uittreding, de zgn. desintegratiekosten, te berekenen. Het bestuur van Peel en Maas heeft in juni 2016 de gelegenheid gekregen om haar zienswijze op deze berekening in te dienen. Het AB heeft vervolgens in haar vergadering van 12 oktober 2016 de hoogte van de uittreedsom vastgesteld. Tegen dit besluit heeft Peel en Maas op 18 november bezwaar bij het AB van de GR RD Maasland en tevens administratief beroep bij GS ingediend. Dit bezwaar is nog in behandeling.

2. Vergelijking (benchmark) prestaties RD Maasland met andere gemeenten en inzamelbedrijven

RD Maasland doet regelmatig mee aan landelijk georganiseerde benchmarks. De meest recente is de benchmark van RWS/ NVRD over het jaar 2015.

- **Het onderdeel Milieu.** Gemeten wordt o.a. het aantal kg restafval dat verbrand wordt. Dit is inclusief het grof huishoudelijk afval afkomstig van de milieuparken. Het totaal kg restafval dat per inwoner in 2015 is verbrand bedroeg 118 kg (108 kg is huis-aan-huis ingezameld, 10 kg betreft grof huishoudelijk afval). Met dit resultaat scoren Leudal, Maasgouw en Roerdalen gezamenlijk:
 - 42% lager dan het landelijk gemiddelde;
 - 23% lager dan het gemiddelde van klasse D. Het op basis hiervan berekende afvalscheidingspercentage bedraagt 76%.

Met dit percentage is de landelijke doelstelling, 75% in 2020, nu al bereikt, waarmee RD Maasland landelijk gezien, zich in de kopgroep bevindt.

- **Het onderdeel Kosten.** Op dit onderdeel scoort RD Maasland eveneens zeer goed nl 26% lager dan het landelijk gemiddelde; Binnen de groep “goedkoopste inzamelaars” zijn de kosten van

RD Maasland 12% lager dan het groepsgemiddelde. Opgemerkt wordt dat de kosten per huishouden voor de milieuparken t.o.v. 2013 zijn gedaald; van € 21,00 naar € 16,40. Dit mede dankzij de deelname van Echt-Susteren.

3. Vergelijking kosten voor de inwoners

Rijkswaterstaat rapporteert elk jaar over de hoogte van de afvalstoffenheffingen van de Nederlandse gemeenten. De gepresenteerde cijfers geven inzicht in de kosten van de afvalinzameling en verwerking. Het totaal van deze kosten omvat niet alleen de kosten die de GR RD Maasland doorberekent aan de deelnemende gemeenten doch tevens de kosten die de gemeente zelf maakt. Was al duidelijk dat landelijk gezien de gemeenten die via gedifferentieerde tarieven (difstar) de kosten doorberekenen aan haar burgers, het beste scoren, de jaren 2014, 2015 en 2016 laten zien dat met name de gemeenten Leudal, Maasgouw en Roerdalen behoren tot de gemeenten met een gemiddelde afvalstoffenheffing per huishouden lager dan € 150,00 per jaar. In de ranking 2016 staat Roerdalen op de 3^e (€ 112,00), Leudal met € 128,00 op de 6^e en Maasgouw met € 137,00 per huishouden per jaar op de 11^e plaats (van de 390 gemeenten). De gemeente Echt-Susteren en Peel en Maas bevinden zich in de middenmoot.

4. Kwaliteitsmanagement

RD Maasland is sinds 2013 ISO-9001 gecertificeerd. Dit certificaat wordt verleend aan bedrijven die hun interne processen conform de normering hebben ingericht. Het systeem is gericht op het continu verbeteren van de kwaliteit en klanttevredenheid. Uit de in 2016 gehouden audits is gebleken dat verbeteringen zijn geëffectueerd en is het certificaat verlengd. Naast dit certificaat beschikt RD Maasland over VCA 1* (VGM = Veiligheid Gezondheid en Milieu) en is het bedrijf erkend als leerwerkbedrijf.

5. Klanttevredenheid

In 2016 is de tevredenheid van de bezoekers van de milieuparken gemeten via een enquête. Deze enquête laat zien dat over het algemeen de bezoekers zeer tevreden zijn. De gemiddelde score bedraagt 8,6 (op de schaal van 1 tot 10). Minder tevreden is men ten aanzien van de kosten die betaald moeten worden voor grof restafval, €10,00 per 0,5 m3.

6. Bijdrage aan arbeidsparticipatie

RD Maasland werkt sinds jaren samen met het SW-bedrijf Westrom bij de uitvoering van met name het beheer van de milieuparken. Naast vaste detachering wordt SW-personeel ingezet in de weekenden en tijdens vakantieperioden. Deze medewerkers zijn hiervoor speciaal opgeleid.

De plannen om te komen tot een regionaal werkbedrijf, dat in samenwerking met Westrom, de gemeenten kan ondersteunen bij de uitvoering van de Participatiewet en het beheer van de openbare ruimte, zijn niet geëffectueerd. De gemeenten Leudal, Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen, onderschrijven weliswaar de conclusies van het onderzoek dat het adviesbureau IPR-Normag in 2014 heeft afgerond, doch hebben voor een eigen invulling gekozen.

Sinds 2013 wordt in (een deel van) de gemeente Maasgouw uitvoering gegeven aan een niet-chemische verwijdering van onkruiden op verhardingen, dit in combinatie met inzet van werkzoekenden. Het college van B&W heeft de opdracht aan RD Maasland uitgebreid zodat vanaf 2016 in de gehele gemeente Maasgouw de onkruiden, conform de nieuwe wet, worden verwijderd en langdurig werkzoekenden de gelegenheid wordt geboden om via een leerwerktraject toe te kunnen groeien naar een plek op de reguliere arbeidsmarkt. Deze opdracht is tot volle tevredenheid uitgevoerd en heeft er toe geleid dat het contract wordt voortgezet in 2017. 40% van de tijdelijke medewerkers is mede door de opgedane ervaring, doorgestroomd naar regulier werk.

7. Samenwerking inzameling en sortering textiel

Het tezamen met collega bedrijf RWM (Reinigingsdienst Westelijke Mijnstreek Sittard-Geleen e.o.) en Reshare (Leger des Heils) opgezette sorteercentrum in Sittard-Geleen laat een positieve ontwikkeling zien. De hoeveelheden ingezameld textiel nemen toe waardoor het mogelijk wordt de sorteeractiviteiten uit te breiden en via lokale verkoopkanalen, o.a. via kringloopwinkels en eigen winkels van Reshare, de kleding (voor een deel) regionaal af te zetten. Het was niet voorzien bij de start van de samenwerking, momenteel wordt door Reshare in samenwerking met het Rode Kruis, kleding beschikbaar gesteld voor vluchtelingen uit o.a. Syrië.

8. Educatie op scholen

RD Maasland acht educatie op scholen van groot belang. Langs deze weg wordt een belangrijk doelgroep bereikt en wordt bijgedragen aan het bereiken van de milieudoelstellingen. De basisscholen wordt een programma aangeboden met onderdelen als:

- Lessen over huishoudelijk afval;
- Excursies op de milieuparken;
- Afvalspel;
- Opruimacties;
- Informatiepakketten.

Het schoolprogramma is gratis voor alle scholen van Maasgouw, Leudal en Roerdalen en wordt betaald uit de zwerfafvalvergoeding van Nedvang. Het aantal scholen dat hieraan deelneemt stijgt.

9. Personele zaken

Het DB heeft besloten om met name oudere medewerkers faciliteiten te bieden om wat minder te gaan werken en daarmee enige werkgelegenheid te creëren voor jongeren. Dit zgn. generatiepact sluit aan bij de regeling zoals die o.a. in de gemeente Leudal is ingevoerd.

10. Inkoopbeleid

Het DB heeft het inkoopbeleid van RD Maasland vernieuwd en aangepast aan de nieuwe wetgeving.

11. Samenstelling DB

In verband met de aanstaande uittreding van de gemeente Peel en Maas heeft dhr A. Janssen zijn lidmaatschap van het DB neergelegd. Hij is opgevolgd door dhr J. den Teuling, wethouder van de gemeente Roerdalen.

12. Financiële en administratieve zaken

Het DB heeft de navolgende besluiten van het AB voorbereid:

- wijziging begroting 2016;
- jaarstukken 2015 en reserves en voorzieningen.
- begroting 2017;
- geldbeheer 2017;
- controleprotocol jaarrekening 2016;
- halfjaarcijfers 2016;

13. Overleg Algemeen Bestuur

Het Algemeen Bestuur is vier keer in vergadering bijeengekomen. In deze vergaderingen zijn o.a. besluiten genomen over:

- jaarstukken 2015;
- begrotingswijziging 2016;
- begroting 2017;
- halfjaarcijfers;
- geldbeheer 2016;
- controleprotocol 2016;
- wijzigingen reserves en voorzieningen;
- uittreedkosten Peel en Maas

Het boekjaar 2016 wordt afgesloten met een klein negatief saldo. Dit tekort (na belastingdruk) bedraagt, nadat alle bestemmingsreserves zijn verwerkt, € -29.492,00. Opgemerkt wordt dat, ondanks dit tekort, ook nu weer is gebleken dat RD Maasland in staat is de uitvoering van de aan haar overgedragen taken tegen de laagste kosten te kunnen realiseren. Het tekort is voornamelijk veroorzaakt door de hoge advieskosten (advocaat- en accountantskosten) verband houdende met de uittreding van de gemeente Peel en Maas en de stijging van de kosten voor het verwerken van diverse afvalstromen.

Het Bestuur spreekt haar waardering uit over de inzet en prestaties van het personeel van RD Maasland.

Namens het Dagelijks Bestuur,
Haalen, 22 maart 2017

J.A.L. Lalieu
Voorzitter

A.A.H. Smedts
Secretaris.

Jaarverslag

Programmarekening

Deze jaarrekening is opgebouwd conform de voorschriften zoals opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording. In deze programmatisch opgebouwde rekening is een drietal programma's opgenomen waarmee we ons richten op vooraf gestelde doelen en beoogde effecten. Vanuit deze programmatische gedachte kent deze rekening een duidelijke scheiding tussen beleidsmatige en financiële aspecten. Het beleidsmatige deel bestaat uit het programmaplan en een aantal paragrafen. Het financiële deel bestaat uit een overzicht van de verdeling van de middelen over de verschillende programma's en programmaonderdelen. De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn niet gewijzigd ten opzichte van voorgaand jaar. Hierna wordt via de programmaverantwoording en de paragrafen verantwoording afgelegd over de realisatie van het bij de begroting 2016 voorgenomen beleid in het jaar 2016.

Leeswijzer

Het eerste hoofdstuk bestaat uit het programmaplan waarin drie programma's zijn opgenomen, te weten het programma 'Huishoudelijk Afval', het programma 'Openbare Ruimte (OR)' en het programma 'Zakelijke dienstverlening'. In deze programma's wordt beschreven wat we hebben bereikt, wat we daarvoor hebben gedaan en wat het heeft gekost.

Waar in het eerste hoofdstuk met name het beleidsmatige, de 'wat'-vragen, aan de orde komen, bevat het tweede hoofdstuk een aantal verplichte paragrafen waar met name de beheersmatige aspecten, de 'hoe' vragen, aan de orde komen. Tenslotte is in hoofdstuk drie de jaarrekening van RD Maasland opgenomen.

1. Programmaplan

De missie van RD Maasland, zoals beschreven in het, door het algemeen bestuur vastgestelde, Meerjarenplan is om vanuit een gezonde economische positie, zich te onderscheiden in haar activiteiten ten behoeve van een leefbaar milieu en zich te ontwikkelen als een dienstverlenend bedrijf waaraan gemeenten meerdere taken kunnen overdragen.

RD Maasland wil zich met haar activiteiten onderscheiden van andere op de markt opererende afvalinzamelingbedrijven door:

- op maatschappelijk verantwoorde (MVO) en doelmatige wijze zorg te dragen voor een duurzame verwijdering en nuttige toepassing van huishoudelijke en bedrijfsafvalstoffen;
- een verbreding van het takenpakket op het gebied van beheer en onderhoud van de openbare ruimte;
- actief en soepel in te spelen op nieuwe vragen vanuit de lokale overheid op het gebied van arbeidsparticipatie;
- de uitvoering van de taken te realiseren tegen de laagst mogelijke kosten;
- bij te dragen aan educatie en voorlichting op scholen;
- samen te werken met aan gemeenten verbonden partijen, waaronder SW-bedrijven;
- voor de inwoners van haar verzorgingsgebied herkenbaar te zijn als een bedrijf dat zich inzet voor een schone leefomgeving en een hoge klanttevredenheid.

De in de begroting 2016 opgenomen speerpunten waren:

Speerpunten 2016

Huishoudelijk afval	Beleid gericht op vermindering verbranden restafval
	Beheer alle inzamelmiddelen
	Verduurzaming verwerking huishoudelijk afval
Samenwerking met collega-bedrijven	Uitbreiding textielinzameling en sortering
Samenwerking gemeenten	Uitbreiding dienstverlening tbv deelnemende gemeenten
Duurzaamheid	Hogere inzamelrespons keuken- en tuinafval
Voorlichting en educatie	Intensivering communicatie/ educatie
Taken openbare ruimte	Niet-chemische onkruidbestrijding Maasgouw
Arbeidsparticipatie	Inrichting leerwerk functie
Personeel en Organisatie	Opleidingen
	Ouderenbeleid
Financieel	Marap's m.b.v. financieel-info systeem
Operationeel	Optimalisering inzameling

1.1. Programma 1 – Huishoudelijk Afval

Inleiding

Het Programma Huishoudelijk Afval heeft betrekking op al het huishoudelijk afval dat in de aan de gemeenschappelijke regeling deelnemende gemeenten is ingezameld en verwerkt. De wijze waarop en de frequentie waarmee dit gebeurt, is vastgesteld door het bestuur van de GR. Een uitzondering betreft de inzameling van huishoudelijk afval in de voormalige gemeenten Kessel en Meijel. In dit gebied vindt de inzameling plaats conform het beleid van de gemeente Peel en Maas. De uitvoeringskosten zijn op basis van het aantal huishoudens doorberekend naar de deelnemende gemeenten. Eventuele aanvullende diensten zijn, zonder opslag voor winst en risico, direct in rekening gebracht bij de betreffende gemeente. De gemeente Echt-Susteren neemt deel aan de GR voor alleen het onderdeel Milieuparken.

Kengetallen

Aantal aansluitingen per gemeente:	1 jan 2016	1 jan 2015	1 jan 2014	1 jan 2013
Leudal	15.442	15.512	15.453	15.382
Maasgouw	10.465	10.377	10.359	10.356
Roerdalen	9.157	9.172	9.171	9.182
Meijel + Kessel	4.225	4.174	4.154	4.115
Echt-Susteren	8.350	8.350	8.286	n.v.t.
Totaal	47.639	47.585	47.423	39.035

Doelen

Met dit programma is invulling gegeven aan de wettelijke taak (wet milieubeheer 10.21 en 10.22) van de deelnemende gemeenten, welke taken zijn overgedragen aan de gemeenschappelijke regeling. In het Meerjarenplan en de begroting 2016 staan de navolgende in dit verband relevante strategische doelen vermeld:

- een maatschappelijk verantwoorde, doelmatige en duurzame verwijdering en nuttige toepassing van huishoudelijke afvalstoffen;
- uitvoering van taken tegen de laagst mogelijke kosten;
- naast kostenefficiëntie meerwaarde creëren door hogere milieurendementen.

Meer concreet (zie begroting 2016) is gestreefd naar:

- hogere inzamelrespons kleding en overig textiel;
- gescheiden inzameling en verwerking van drankenkartons;
- goede scheiding en (duurzame) verwerking van grof huishoudelijk afval;

Prestaties Milieu

De taken zijn conform de gemaakte afspraken uitgevoerd.

Een van de belangrijkste indicatoren betreft de hoeveelheid restafval dat elke inwoner jaarlijks laat ophalen. De volgende tabel geeft inzicht in de prestaties binnen het verzorgingsgebied van RD Maasland en de na te streven waarden.

Indicatoren

Indicator	Gemiddeld afgelopen 3 jaar	Landelijke Norm	Realisatie 2015	Realisatie 2016
Compostering GFT	100%	100%	100%	100%
Verbranding restafval R1	100%	100%	100%	100%
KG restafval per inwoner per jaar	122	geen	118	122
KG gft per inwoner per jaar	85	geen	85	86
KG kunststoffen per aansluiting per jaar	40	15	40	45
Percentage hergebruik afvalstoffen	72%	50%	71%	76%*

*Benchmark 2015, berekening RWS

Opgemerkt wordt dat in dit overzicht niet de afvalhoeveelheden van de voormalige gemeenten Meijel en Kessel zijn meegenomen. De resultaten voor dit deel van het verzorgingsgebied zijn:

- KG restafval per inwoner in 2016 : 177 kg
- KG GFT per inwoner in 2016 : 120 kg
- KG kunststoffen per aansluiting in 2016: 30 kg

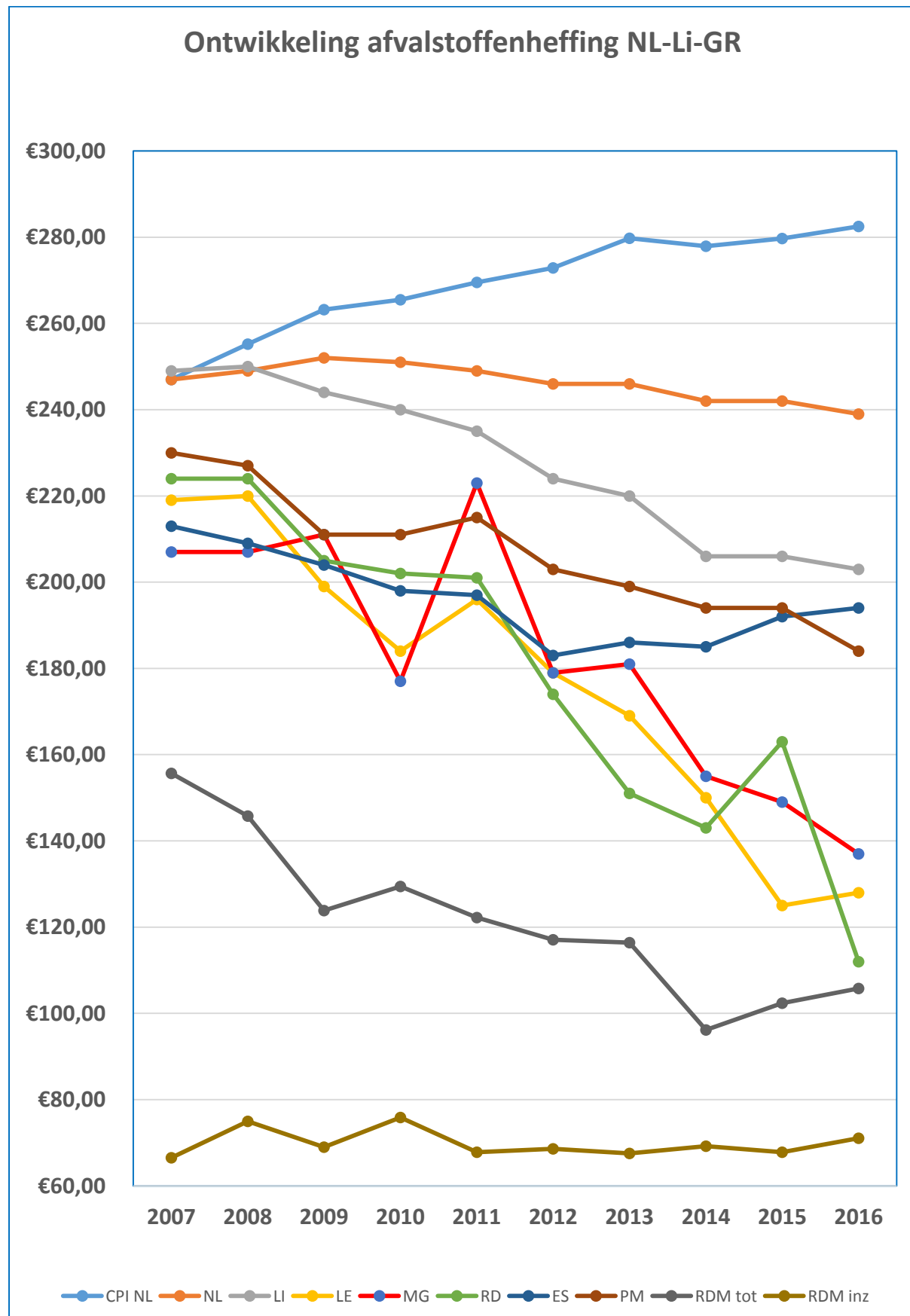
Geconstateerd kan worden dat met de resultaten in 2016 nu al wordt beantwoord aan de landelijke doelstelling per 2020 (hergebruik 75%). RWS heeft geconstateerd dat gemeenten die met een diftar systeem werken (gedifferentieerde tarieven) in de afgelopen jaren het beste milieurendement hebben behaald. De staatssecretaris heeft in haar beleid de lat hoger gelegd voor alle gemeenten. In haar programma "Vang" (Van afval naar grondstof) zijn de doelstellingen beschreven en naar grootte van de gemeenten gedifferentieerd. Het streven is erop gericht om in 2025 nog maar 30 kg restafval per inwoner te laten verbranden. Zij roept gemeenten op om vooral samen te gaan werken. In het aankomende nieuwe meerjarenplan zullen de ambities van de staatssecretaris vertaald worden naar regionale doelstellingen en financiering.

Prestaties Financieel

Rijkswaterstaat en VNG publiceren jaarlijks de resultaten van een vergelijkend onderzoek.

Onderstaande grafiek laat de ontwikkeling van de gemiddelde afvalstoffenheffing per huishouden vanaf 2007 zien. Dit afgezet tegen de prijsindex (CPI), de landelijke en provinciale cijfers. De onderste grafiek laat de ontwikkeling zien van de kosten van de aan RD Maasland opgedragen inzameling en verwerking van huishoudelijke afvalstoffen. Enkele relevante conclusies van RWS zijn:

- Afvalbeheerkosten zijn gedaald in gemeenten met diftar;
- Het aantal gemeenten met tariefdifferentiatie op afvalaanbod (diftar) stijgt gestaag.
- Diftar wordt vooral toegepast in kleine, weinig tot niet-stedelijke gemeenten buiten de Randstad.
- De afvalbeheerkosten zijn in gemeenten met diftar gemiddeld lager dan in de overige gemeenten.
- De meeste gemeenten met diftar hebben een 'volume en frequentie' systeem.

Inzoomend op provinciaal/ regionaal niveau:

- Indien de kosten van afvalbeheer de inflatie zou hebben gevolgd, zouden de gemiddelde kosten per huishouden in NL zijn gestegen naar ca. €281,00. In Limburg zijn 2 gemeenten, t.w. Maastricht en Heerlen waar deze kosten op dit niveau liggen.
- De samenwerking van de limburgse gemeenten via ASL, heeft zijn vruchten afgeworpen. De kosten voor de verwerking van met Restafval en GFT zijn aanmerkelijk gedaald. Dit is zichtbaar in de daling van de gemiddeld kosten per huishouden p.j., in Limburg van €243,00 in 2007 naar €203,00 in 2016.
- RWS heeft geconstateerd dat gemeenten die gedifferentieerde tarieven hanteren het beste scoren op financieel vlak (hetzelfde geldt ook voor het behaalde milieurendement).
- De kosten via RD Maasland bestaan uit de verwerkings- en inzamelkosten. De inzamelkosten in de periode vanaf 2001 bedragen gemiddeld € 71,68 per huishouden per jaar.
- De ranking van de GR gemeenten ten opzichte van alle Nederlandse gemeenten (in totaal 393) is in 2016 de volgende:

• Leudal	: positie	6	gem.afvalst.heffing: €128,00
• Maasgouw	: positie	11	gem.afvalst.heffing: €137,00
• Roerdalen	: positie	3	gem.afvalst.heffing: €112,00
• Echt-Susteren	: positie	119	gem.afvalst.heffing: €194,00
• Peel en Maas	: positie	91	gem.afvalst.heffing: €184,00

Klanttevredenheid

In 2016 werd een korte tevredenheidsenquête gehouden onder de bezoekers van onze milieuparken in Maasbracht en Roggel. Met een gemiddelde score van 8,4 lieten de ondervraagden weten heel tevreden te zijn over deze dienstverlening.

De vragen in de enquête hadden betrekking op:

- klantvriendelijkheid (gemiddelde score 8,6);
- openingstijden (gemiddelde score 8,2);
- kosten (gemiddelde score 7,3);
- netheid milieupark (gemiddelde score 8,9) en
- routing op het park (gemiddelde score 8,8).

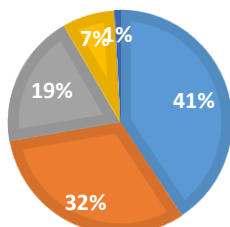
De laatste keer dat de klanttevredenheid in de volle breedte is gemeten was in 2010. De waardering voor het werk van RD Maasland varieerde toen van 7,6 (Maasgouw) tot 8,2 (Meijel). Gemiddeld 8,0. Sinds RD Maasland ISO-9001 gecertificeerd is, is het klantenmanagement ingevoerd en worden klachten en meldingen geregistreerd en geanalyseerd. 2016 laat het volgende beeld zien:

Aantal meldingen in 2016

In het jaar 2016 werden in totaal 693 meldingen geregistreerd. In grafiek 1 is het totaal aantal meldingen in 2016 per gemeente te zien.

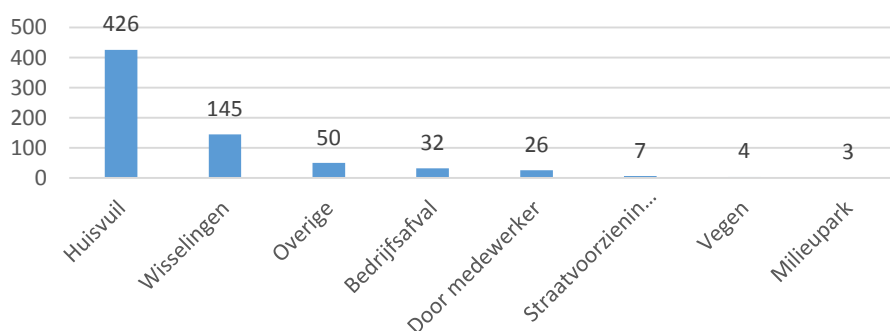
GRAFIEK 1
AANTAL MELDINGEN PER GEMEENTE

■ Leudal (282) ■ Maasgouw (219) ■ Roerdalen (134)
■ Peel en Maas (52) ■ Echt-Susteren (6)

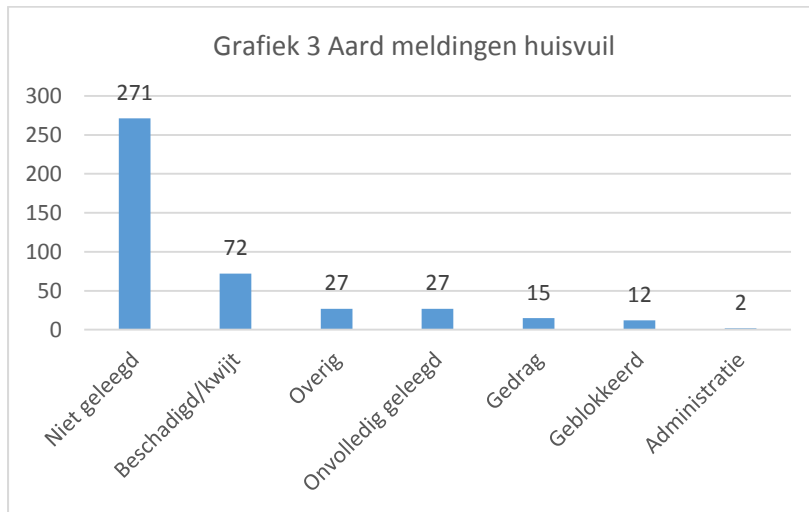

Wanneer de 693 meldingen worden ingedeeld per dienst waarop ze betrekking hebben, dan is te zien dat het merendeel van deze meldingen (462 meldingen, dat is 61%) betrekking heeft op de inzameling van het huisvuil. (zie Grafiek 2)

Grafiek 2 Aantal meldingen per dienst

Kijken we naar de aard van de klachten dan heeft het grootste deel van de meldingen betrekking op het niet of onvolledig legen van containers. Het betreft hierbij alle meldingen m.b.t. het al dan niet ledigen van de containers ongeacht of de oorzaak bij RD Maasland of bij de burger ligt. Een steekproefsgewijze analyse wijst uit dat ca. 85% van deze meldingen onterecht zijn omdat de burger de container te laat of verkeerd heeft aangeboden. Afgezet tegen het aantal containerledigingen per jaar (ca 1.200.000) kan worden geconcludeerd dat het aantal terechte klachten verwaarloosbaar is (<0,0001%).

Tot slot kan nog gemeld worden dat het overgrote deel van de meldingen (89%) binnen één dag wordt opgelost.

Middelen

Teneinde deze doelen te bereiken, is uitvoering gegeven aan de volgende taken:

- huis-aan-huis (h-a-h) inzameling van restafval en GFT;
- huis-aan-huis inzameling van kunststoffen en drinkpakken in Roerdalen;
- inzameling grof huishoudelijk afval (gha), tuinafval e.d. via de milieuparken;
- inzameling glas, metaal, kunststoffen en kleding via brengvoorzieningen in de wijk;
- inzameling klein chemisch afval;
- inzameling grof huishoudelijk afval aan huis op aanvraag;
- inzameling herbruikbare huisraad aan huis op aanvraag (kringloopgoederen);
- inzameling elektrische apparaten aan huis op aanvraag en via milieuparken (zogenaamde WEB-stroom=Wit- en Bruingoed) ;
- inzameling oud papier via verenigingen;
- het (doen) verwerken van afvalstromen;
- diftar (Gedifferentieerde Tarieven) ;
- containermanagement;
- klachtenregistraties
- voorlichting; beleidsvoorbereiding.

Kosten en Opbrengsten gesaldeerd als bijdrage gemeenten in €.

Kosten en Opbrengsten	Realisatie 2016	Begroting na wijz.2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
Inzameling restafval en GFT, huis-aan-huis	1.359.516	1.321.019	1.280.732	1.231.951
Inzameling via milieuparken	428.087	502.304	542.185	476.337
Inzameling via brengvoorzieningen in de wijk	424.898	455.815	429.251	492.292
Kosten Diftar	211.633	198.991	213.855	155.663
Containermanagement	288.465	316.117	312.305	305.207
Afvalverwerking	-238.093	-383.089	-354.547	-424.770
Beleid en voorlichting	316.744	348.633	336.495	301.271
Resultaat voor bestemming (1)	2.791.250	2.759.790	2.760.276	2.537.951
Aandeel reserves (2)	33.060	33.060	33.060	-1.979
Dekking gemeenten als vs	2.793.336	2.792.850	2.793.336	2.660.685
(On)bestemd Overschot (als min-teken) *	30.974	0	0	-124.713
Verwerkingskst hha rst-gft (3)	1.364.674	1.368.000	1.265.000	1.356.607
Tot.Inzameling incl.verwerking (1+2+3)	4.188.984	4.160.850	4.058.336	3.892.579

*De tussentijdse wijziging van de begroting is niet afgerekend met de gemeenten, het ontstane verschil is derhalve afgezet tegen de primaire begroting. Dit geldt ook voor Programma 2 en 3.

Analyse jaarrekening t.o.v. begroting (na wijziging)

Resultaat

Financieel gezien wordt een tekort gerealiseerd mede door enkele incidentele zaken.

Als meest relevante zijn te noemen:

- Inhuur extern advies a.g.v. besluit tot uittreding van Peel en Maas.
- Hogere afvalverwerkingskosten bij Milieuparken a.g.v. meer bezoekers.
- Extra kosten voor verwerking en vermarkting verpakkingscomponenten.
- Nog geen definitieve afrekening (lagere opbrengsten) Nedvang voor het jaar 2015 a.g.v. discussie aandeel niet-verpakkingselementen.

Bestemmingsreserves

- Conform begroting.

Personeel en Materieel

- Lagere salariskosten en lagere reparatiekosten voor het materieel.
- Lage brandstofkosten.
- Extra inhuur van personeel wegens langdurige zieken.

Exploitatiekosten

- Over het geheel lagere kosten.
- Door meer bezoekers uit Echt-Susteren wel hogere bijdrage expl. MP Montfort.
- Geen uitgave milieukrant.

Kapitaallasten

- Lagere kapitaallasten a.g.v. lage rente.

Verwerkingskosten

De verwerking van de fracties restafval en GFT wordt één op één doorberekend aan de betreffende gemeenten en de verwerkingskosten vloeien voort uit het minimaal tot en met 31-12-2018 lopende ASL (Afval Samenwerking Limburgse gemeenten) -contract met Attero.

De verwerking van de overige afvalstromen (grondstoffen) op Milieuparken wordt in de regel jaarlijks aanbesteed. Opgemerkt wordt dat de kosten voor de verwerking van de gescheiden afvalstromen (grondstoffen) stijgen mede als gevolg van een aantrekkende economie. Het gevolg van deze stijging is niet alleen dat kosten stijgen. Het gevolg hiervan is tevens dat de financiële ruimte voor een verdergaande scheiding van restafval onder druk staat. De mogelijkheid om de besparing op de verbrandingskosten, die door het laatste ASL-contract sterk zijn verlaagd, hiervoor te benutten is nog maar heel beperkt. De ambities van de staatssecretaris, zoals beschreven in het programma VANG, en die van gemeenten die beleid hebben uitgezet om het restafval zo veel als mogelijk te verminderen, leiden, uitgaande van het lage kostenniveau van de GR, tot hogere kosten. Dit onderwerp zal nader worden uitgewerkt in het komende meerjarenplan.

Opbrengsten

- Meer betalende bezoekers Milieuparken.
- Afrekening Nedvang jaar 2015 nog onbekend.
- Subsidie leerwerkplekken.
- Extra opbrengst via Peel en Maas ter dekking van de gemaakte meerkosten a.g.v. geheel loslaten diftarprincipe in de kernen Meijel en Kessel.

- Twee ondergrondse restvoorzieningen geplaatst.
- Gedeelte van textiel opbrengst is door RD Maasland via Reshare in de vorm van kleding verstrekt aan de vluchtelingen.
- Verkoop twee reserve voertuigen.

1.2. Programma 2 – Openbare Ruimte

Inleiding

Via de gemeenschappelijke regeling zijn de mechanische reiniging van verhardingen en de reiniging van straatkolken opgedragen aan RD Maasland. Het mechanisch vegen is daar waar mogelijk gecombineerd met het verwijderen van onkruiden. Deze werkzaamheden zijn in overleg met de betreffende gemeente uitgevoerd.

Kengetallen

Aantal geledigde kolken per gemeente (per 31 december)	Werkelijk 2016	Begroot 2016	Werkelijk 2015	Werkelijk 2014
Leudal (voorjaar)	14.668	14.000	14.432	14.001
Maasgouw (voor- en najaar)	21.819	19.920	21.525	13.772
Peel en Maas (voor- en najaar)	6.020	6.000	5.899	5.998
Totaal	42.507	39.920	41.856	33.771

Aantal gemaakte veeg uren per gemeente (per 31 december)	Werkelijk 2016	Begroot 2016	Werkelijk 2015	Werkelijk 2014
Leudal	2.143	2.000	2.156	2.061
Maasgouw	1.335	1.300	1.347	1.397
Peel en Maas	506	350	537	540
Totaal	3.984	3.650	4.040	3.998

Doelen

Met dit programma wordt beoogd dat:

- De gemeenten hun mechanische reinigingstaken zo efficiënt mogelijk kunnen laten uitvoeren.
- Daar waar mogelijk onkruiden op een niet-chemische wijze kunnen worden verwijderd.
- Invulling kan worden gegeven aan een leeftijdsbewust personeelsbeleid.

Prestaties

De taken zijn conform afspraken uitgevoerd. In de gemeente Maasgouw is vanaf 2014 met inzet van langdurig werklozen onkruid op een niet-chemische wijze verwijderd. Het resultaat hiervan was positief. Deze werkwijze is in 2016 succesvol toegepast in de gehele gemeente Maasgouw en heeft geleid tot doorstroom van de helft van de ingezette medewerkers uit de doelgroep naar regulier werk. In juni 2013 heeft het Algemeen Bestuur ingestemd met het voornemen van RD Maasland om via uitbreiding van taken in het beheer en onderhoud van de openbare ruimte o.a. een bijdrage te gaan leveren aan de uitvoering van de nieuwe Participatiewet. In opdracht van de GR RD Maasland zijn voor de gemeenten Leudal, Maasgouw, Roerdalen en Echt-Susteren business cases uitgewerkt op basis waarvan de gemeenten elk afzonderlijk in de gelegenheid zijn gekomen een eigen afweging te maken. Door het onderzoeksbureau IPR Normag is geadviseerd:

- Breng het onderhoud van de openbare ruimte gefaseerd onder in de GR RD Maasland;
- Verken in het toekomstperspectief de uitbreiding van de beheerfunctie.

De colleges van B&W van de vier gemeenten onderschrijven weliswaar de conclusies van het onderzoek doch hebben gekozen voor een eigen invulling.

Middelen

RD Maasland beschikt over drie veegmachines, waarvan twee zijn voorzien van een zogenaamde onkruidborstel. Met deze voorziening is het mogelijk om gelijktijdig met het vegen van de goten, onkruiden op een milieuvriendelijke wijze te verwijderen. Het schoonmaken van kolken is vooralsnog uitbesteed. Zodra het werkgebied van voldoende van omvang is en de bezettingsgraad voor 1 voertuig ca. 100%, zal RD Maasland deze taak in eigen beheer gaan uitvoeren.

Kosten en Opbrengsten gesaldeerd als bijdrage gemeenten in €.

	Realisatie 2016	Begroting na wijz.2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
Kosten veegdienst	331.509	335.494	335.673	331.291
Kosten kolkendienst	94.184	88.416	87.749	90.033
Resultaat voor bestemming	425.693	423.910	423.422	421.324
Aandeel reserves	0	0	0	9.091
Dekking gemeentelijke bijdrage als vs	423.422	423.910	423.422	419.026
(On)bestemd Overschot (als min-teken)*	2.271	0	0	11.389

*Zie hiervoor de opmerking bij Programma 1

Analyse jaarrekening t.o.v. begroting (na wijziging).

Resultaat

- Financieel gezien wordt een klein tekort gerealiseerd.

Personeel en Materieel

- Salariskosten vast personeel liggen in de lijn der verwachting.
- Reparatiekosten voertuigen iets hoger dan geraamd.

Exploitatiekosten

- Uitgaven t.b.v. gemeente Maasgouw in kader van onkruid branden.
- Meer kolken geledigd dan begroot. Afhankelijk van de wensen van de gemeenten wordt er een voor- en najaarsronde ingepland.

Kapitaallasten

- Vallen lager uit dan geraamd.

Verwerkingskosten

Kosten voor veegvuil en kolkslib worden één op één doorberekend aan de betreffende gemeenten.

Opbrengsten

BOR-activiteit onkruid branden in de gemeente Maasgouw afgedekt met bijdrage door deze gemeente.

1.3 Programma 3 – Zakelijke Dienstverlening

Inleiding

De zakelijke dienstverlening omvat de inzameling van bedrijfsafvalstoffen (KWDI-afval = Kantoor-, Winkel-, Diensten en Industrieel Afval), het vegen van bedrijfsterreinen en (eventueel) diensten ten behoeve van contractgemeenten. De oorsprong van deze dienstverlening is gelegen in het feit dat in het verleden bedrijfsafvalstoffen, van met name kleine bedrijven, tezamen met huishoudelijke afvalstoffen werden ingezameld.

Doelen

Bijdragen aan dekking vaste kosten, met behoud kwaliteitsniveau voor deelnemende gemeenten.

Prestaties

De bijdrage uit dit programma bestaat voor een belangrijk deel uit dekking vaste kosten. . Daarnaast is een resultaat gerealiseerd ad € 4.690,=.

Indicatoren

Indicator	Gem afgelopen 3 jaar	Realisatie 2016	Begroting na wijz.2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
Omzet afzet- en rolcontainers	788.177	793.345	765.000	765.000	826.156
Omzet bedrijfsmatig vegen	8.025	6.983	6.000	6.000	7.059
Netto positief resultaat	3.840	5.982	1.292	1.292	4.487
VPB vanaf 2016	-	1.196	285	285	-

Middelen

RD Maasland beschikt over specifiek transportmaterieel waarmee afzet- en rolcontainers kunnen worden getransporteerd resp. gewogen en geledigd. Voor het vegen van bedrijfsterreinen zijn veegmachines ingezet.

Kosten en Opbrengsten gesaldeerd als positief effect (verlaging van) op gemeentelijke bijdrage €.

	Realisatie 2016	Begroting na wijz.16	Begroting 2016	Realisatie 2015
Inzameling Bedrijfsafval	-5.977	-1.263	-1.263	-4.478
Bedrijfsmatig vegen	-5	-29	-29	-9
Resultaat voor bestemming	-5.982	-1.292	-1.292	-4.487
Aandeel reserves	0	0	0	-12.838
Dekking/verlaging gem.bijdrage als vs	1.292	1.292	1.292	4.266
(On)bestemd Overschot (als min-teken) *	-4.690	0	0	-13.059
Te betalen VPB 20% (vanaf 2016)	1.196	258	258	-
Uiteindelijk resultaat P3 na belastingdruk	-4.786	-1.034	-1.034	-17.325

*Zie hiervoor de opmerking bij Programma 1

Analyse jaarrekening t.o.v. begroting (na wijziging).

Resultaat

De markt is zeer onstabiel door allerlei omstandigheden. De concurrentie biedt de diensten voor dumprijzen aan. Het resultaat is vooral bereikt door een prijsverhoging voor de klanten door te voeren.

Personeel en Materieel

- Lagere onderhouds- en reparatiekosten voor het wagenpark en door de lagere brandstofkosten eveneens lagere logistieke kosten.

Exploitatiekosten

- Liggen beduidend lager dan geraamd.

Kapitaallasten

- Voertuig voor rolcontainers is afgeschreven.

Verwerkingskosten

- De tarieven voor verwerking van bedrijfsafval zijn mede a.g.v. de invoering van de ASB (Afval Stort Belasting) hoger uitgevallen dan begroot. Daarbij hebben de vele particuliere aanvragen voor de diensten via afzetcontainers gezorgd voor meer afvoer aan (duur) afval.

Opbrengsten

De markt voor met name rolcontainers staat geweldig onder druk. Positieve marges worden hierdoor nauwelijks meer behaald en logistieke ondernemers werken zelfs onder kostprijs. Overnames en faillissementen kenmerken de marktsituatie. Toch is er tegen de verwachting in een aardig positief resultaat behaald.

VPB

Vanaf het boekjaar 2016 zijn overheden welke activiteiten uitvoeren op de commerciële markt verplicht belasting te betalen. Een onderzoek door een extern adviesbureau heeft uitgewezen dat RD Maasland voor de werkzaamheden in dit Programma vennootschapsplichtig is. Het te verwachten bedrag dat dient te worden betaald na aangifte in 2017 zal als een last worden opgenomen in de afwerking van dit boekjaar.

Voorts heeft de fiscus nog immer geen definitief standpunt ingenomen over het aanbieden en laten verwerken van het ingezamelde afval welke via Programma 1 en 2 zijn opgenomen. Vandaar dat op bladzijde 28 deze onzekerheid als risico – element is opgenomen.

1.4 Algemene dekkingsmiddelen

Onderstaand is het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen opgenomen.

Algemene dekkingsmiddelen	Realisatie 2016	Begroting na wiz.2016	Begroting 2016	Realisatie 2015
Progr.1 Resultaat voor bestemming	2.791.250	2.759.790	2.760.276	2.537.951
Progr.1 Aandeel reserves	33.060	33.060	33.060	-1.979
Progr.2 Resultaat voor bestemming	425.693	423.910	423.422	421.324
Progr.2 Aandeel reserves	0	0	0	9.091
Progr.3 Resultaat voor bestemming	-5.982	-1.292	-1.292	-4.487
Progr.3 Aandeel reserves	0	0	0	-12.838
Progr. 3 VPB belasting	1.196	258	258	-
Dekking vs- bijdragen gemeenten 1+2+3	3.215.724	3.215.726	3.215.724	3.075.446
Overschot (On)bestemd (als min- teken)	29.492	0	0	-126.384

Het overschot van 2015 is middels een bestuursbesluit definitief bestemd.

Het totaaltekort 2016 van €. 29.492 (na belastingdruk) waarvoor nog geen bestemming is vastgesteld, wordt op de balans opgenomen. Opgemerkt wordt dat van dit totale overschot het aandeel Programma twee (tekort €. 2.271) conform afspraak wordt afgerekend met de deelnemers. Daarnaast is het AB voornemens het tekort van Programma 1 af te dekken met een onttrekking uit de reserves. Dit maakt dat de totale gemeentelijke bijdrage voor 2016 nog kan afwijken van het genoemde. In de bijdragen van de gemeenten voor 2016 zijn opgenomen de bedragen voor Roerdalen betreffende inzameling huis aan huis PD en gha.

1.5 Onvoorzien / Algemene reserve

Op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen zijn de deelnemende gemeenten verplicht eventuele tekorten aan te vullen bij een dergelijk samenwerkingsverband. Desondanks is conform bestuursbesluit besloten een weerstandscapaciteit, bestaande uit een post onvoorzien (incidentele weerstandscapaciteit, voor RD Maasland n.v.t.) en een algemene reserve (structurele weerstandscapaciteit) bij RD Maasland aan te houden om schommelingen in tarieven op te vangen. De bestemming van het tekort voor het jaar 2016 dient nog plaats te vinden.

2 Paragrafen

In dit hoofdstuk komen de beheersmatige aspecten aan de orde. In een aantal afzonderlijke paragrafen wordt vastgelegd wat de uitgangspunten, de hoofdlijnen van het beleid met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten zijn, evenals de financiële gevolgen van dat beleid.

Artikel 9 BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) schrijft voor dat zeven verplichte paragrafen opgenomen moeten worden in de begroting. Voor Reinigingsdienst Maasland zijn daarvan de volgende paragrafen van toepassing.

1. Weerstandsvermogen & Risicobeheersing
2. Onderhoud kapitaalgoederen
3. Verbonden Partijen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering P&O (Personeel en Organisatie)

Daarnaast is een afzonderlijke paragraaf rechtmatigheid opgenomen.

Aangezien de GR RD Maasland geen lokale heffingen en geen grondbeleid heeft, blijven deze twee paragrafen buiten beschouwing.

2.1 Weerstandsvermogen & Risicobeheersing

De doelstelling van de paragraaf weerstandsvermogen & risicobeheersing is een zodanig inzicht te verschaffen dat op een verantwoorde wijze de hoogte van het vrij aanwendbare vermogen kan worden bepaald. Het weerstandsvermogen is het vermogen om niet-structurele financiële risico's op te kunnen vangen ten einde taken te kunnen voortzetten. Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van RD Maasland voor het begrotingsjaar, maar ook voor de meerjarenbegroting.

Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve, eventuele (gerealiseerde) stille reserves, de ruimte in de exploitatiebegroting en kostenreductie. Met deze middelen en mogelijkheden moeten niet-geraamde financiële gevolgen c.q. risico's kunnen worden opgevangen om de continuïteit van de taken van de organisatie te waarborgen.

Reinigingsdienst Maasland heeft lopende 2012 en 2013 kaders en visie bepaald ten aanzien van de reserves en voorzieningen. Ondersteund door een door externe accountant opgestelde notitie is in meerdere ambtelijke en bestuurlijke overlegsituaties het beleid voorbereid en uiteindelijk vastgesteld. Ten principale geldt dat op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen de deelnemende gemeenten verplicht zijn eventuele tekorten aan te vullen bij een dergelijk samenwerkingsverband. Daarom is de weerstandscapaciteit, bestaande uit een post onvoorzien (incidentele weerstandscapaciteit, voor RD Maasland n.v.t.) en de algemene reserve (structurele weerstandscapaciteit) bij RD Maasland voorheen als bedrag verwaarloosbaar gebleken. Middels het nieuwe vastgestelde beleid is onder meer gekozen voor de inrichting van een Algemene Reserve, enerzijds voor wat betreft de overgedragen overheidstaken en anderzijds voor wat betreft de zakelijke dienstverlening. Het totale nieuwe beleid geeft RD Maasland ruimte om incidentele tegenvallers zelf op te vangen en schommelingen in bijdragen van de gemeenten te voorkomen.

Risico's en afdekking

Om een juist beeld van de financiële positie van RD Maasland te verkrijgen, is het noodzakelijk dat helder is met welke risico's Reinigingsdienst Maasland nog kan worden geconfronteerd. Het gaat hierbij om de mogelijke uitgaven c.q. inkomsten waarvan de hoogte op voorhand niet kan worden vastgesteld. Voor zover risico's wel financieel kunnen worden vertaald zullen daarvoor bedragen van het eigen vermogen worden afgezonderd. Waar mogelijk worden voor potentiële risico's voorzieningen getroffen.

Primair dienen risico's uiteraard zoveel mogelijk te worden beperkt of te worden voorkomen door zorgvuldigheid van procedures. Het is van belang periodiek een analyse van de risico's te maken, welke de financiële zelfstandigheid van RD Maasland in gevaar kunnen brengen. Onder risico wordt in dit verband verstaan 'een niet door RD Maasland' te beïnvloeden gebeurtenis, onvoorspelbaar en onafwendbaar indien deze zich voordoet, met veelal financiële of materiële gevolgen die niet specifiek af te dekken zijn.

RD Maasland streeft ernaar om risico's zoveel mogelijk te ondervangen, door middel van de benodigde verzekeringen af te sluiten en / of buffers te vormen voor bijvoorbeeld de vrijval van kapitaallasten betreffende minicontainers en wagenpark, maar ook voor groot onderhoud aan het complex. Ook is een nieuwe reserve ingericht als buffer voor het eigen-risico-drager zijnde voor wat betreft de WIA-kosten. Op bladzijde 42 kunt u de diverse posten en hoogte van de bedragen aflezen inzake de reserves en voorzieningen.

Risicomanagement

Risicomanagement wordt gedefinieerd als het identificeren en kwantificeren van risico's en het bepalen van activiteiten die de kans van optreden en/of de gevolgen van risico's beheersbaar houdt dan wel maakt¹. Uiteindelijk dienen slechts de risico's van materiële (belangrijke financiële) betekenis te worden afgezet tegen de weerstandscapaciteit. Risico's waar beheersingsmaatregelen zoals verzekeringen of maatregelen in de AO-IC tegenover staan dienen buiten beschouwing te worden gelaten. Hierbij geldt wel de voorwaarde dat deze concreet in geld kunnen worden uitgedrukt en zijn geconcretiseerd door middel van een voorziening.

Momenteel heeft RD Maasland nog geen risicomanagement systeem opgezet. De financiële risico's worden bij de jaarrekening, begroting en tussentijdse rapportage geïnventariseerd, gekwantificeerd en nader toegelicht. Op deze wijze krijgt het Algemeen Bestuur inzicht in de ontwikkeling van de financiële risico's en eventuele nieuwe risico's. Per risico is vervolgens aangegeven door welke maatregelen het risico kan worden beheerst. Risico's met financiële consequenties worden opgenomen in de begroting.

De komende tijd wordt in kaart gebracht of het wenselijk is een aparte nota ten aanzien van risicomanagement op te stellen. Bij de bepaling van het weerstandsvermogen zijn overigens al een aantal risico's benoemd en zijn daarvoor reserves ingericht. Een aantal risico's zijn echter niet altijd in geld uit te drukken, nog los van de mogelijkheid of wenselijkheid hiervoor een eventuele reserve in te richten. Te denken valt hierbij onder meer aan uittreding van een gemeente, onderling conflicterende gemeentelijk beleid, nieuwe wet- en regelgeving, technologische ontwikkelingen op het gebied van inzameling en afvalverwerking, rampen en / of calamiteiten, fraude, imago, prijsontwikkelingen op de afvalmarkt, kwetsbaarheid kleine organisatie, personeelsconflicten, ICT-kwetsbaarheid, wegvallen van regionale verwerkers, discussie Nedvang-vergoeding voor niet-verpakkingstonnages, krapte arbeidsmarkt, opschuiven pensioenleeftijd in relatie tot fysiek zware beroepen, bevolkingskrimp, interpretatie fiscus van de vpb-plicht voor overheden welke diensten uitvoeren in een commercieel marktsegment.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de ingedekte financiële risico's en de financiële weerstandscapaciteit om deze risico's te kunnen opvangen. Naarmate risico's beter kunnen worden afgedekt en opgevangen, is sprake van een groter weerstandsvermogen. Inzicht in het weerstandsvermogen is onder andere van belang voor het bepalen van de financiële positie van RD Maasland. Afhankelijk van de verhouding tussen risico's en weerstandscapaciteit kan worden besloten de beschikbare middelen voor het opvangen van risico's te verhogen of te verlagen. Ook kunnen op basis van dit inzicht maatregelen worden genomen om risico's te beperken. Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de begroting is.

Indien een redelijke inschatting van het gewenste weerstandsvermogen kan worden gegeven, kan hieruit een indicatie voor de gezondheid en flexibiliteit van de financiën van RD Maasland op de korte én langere termijn worden gegeven. Het weerstandsvermogen is voldoende als financiële tegenvallers goed opgevangen kunnen worden en het saldo van de weerstandscapaciteit gedeeld door de risico's groter of gelijk is aan 1.

Nadere uitwerking weerstandsvermogen

Reinigingsdienst Maasland beschikt thans over de volgende reserves:

¹ Bron: Deloitte, "Risicomanagement – meer dan de som der delen", p. 23.

1. Reserve Vrijval kapitaallasten wagenpark
2. Reserve Vrijval kapitaallasten mini's
3. Reserve Eigen Risico WIA
4. Algemene Reserve Overheidstaken
5. Algemene Reserve Zakelijke dienstverlening
6. Vereveningsfonds PMD

Beleidsuitgangspunten voor reservevorming

Het gehele beleid ten aanzien van de reserves (en voorzieningen) lopende de jaren 2012 en 2013 door het Algemeen Bestuur opnieuw vastgesteld. Het tekort is nog niet bestemd maar de verwachting is dat het Bestuur dit zal dekken met een onttrekking uit de algemene reserve.

Als generale opmerking hierbij geldt dat zich gedurende het jaar ontwikkelingen kunnen voordoen, waardoor RD Maasland genoopt is af te wijken van opgegeven bedragen, zowel in de begroting als via wijzigingen. Zoals te doen gebruikelijk wordt op advies van de accountant in de laatste begrotingswijziging van het lopende boekjaar hierover een algemene opmerking geplaatst welke de veranderingen rechtvaardigen. Het BBV maakt onderscheid tussen voorzieningen en (bestemmings)reserves. Deze laatste categorie wordt, in tegenstelling tot de voorzieningen, buiten de kostenplaatsen om inzichtelijk gemaakt.

Algemene Reserve (Overheidstaken)

Deze reserve heeft tot doel om incidentele tegenvallers in enig jaar af te dekken. Een post onvoorzien ontbreekt, na een bestuursbesluit, immers op dit moment in de financiële stukken. Structurele kostenstijgingen zullen hun weerslag vinden in de meerjarenbegroting, ze zijn immers voorzienbaar. Daarnaast dient deze reserve om bepaalde incidentele beleidsontwikkelingen in gang te zetten c.q. af te dekken. Hierbij kan gedacht worden aan eenmalige onderzoeks- en advieskosten, jubileumactiviteiten, na -wettelijke verplichtingen, enz. Vanuit de risicogerichte benadering is de noodzakelijke hoogte vastgesteld op 10% van de gemeentelijke bijdrage en de ondergrens op 5%. In casu betekent dit een maximale omvang van €. 300.000 en een minimale omvang van €. 150.000. Het huidige saldo per 31 december 2016 is ruim €. 293.000.

Algemene Reserve (Zakelijke dienstverlening)

De zakelijke dienstverlening heeft een hoger risicoprofiel, aangezien er sprake is van marktrisico en de gemeentelijke achtervang (in principe) ontbreekt. De deelnemende gemeenten worden dan ook geadviseerd geen rekening te houden met de overschotten uit deze dienstverlening bij de bepaling van de tarieven. Om een eventueel verliesgevend jaar adequaat op te vangen, is het noodzakelijk een reserve in te richten. Vanuit de risicogerichte benadering is de minimale omvang vastgesteld op €. 250.000 en de maximale omvang op €. 500.000. Daarbij moet nu geanticipeerd worden op de Wet Markt en Overheid waarbij overheid gedomineerde diensten in de nabije toekomst wellicht geconfronteerd gaan worden met de vennootschapsbelasting. De hoogte van deze reserve is per 31 december 2016 bijna €. 229.000.

Egalisatiereserve Vrijval Kapitaallasten Mini's.

Voor de mini's (inzamelmiddelen voor huishoudelijk afval) geldt dat een gedeelte reeds is afgeschreven en een gedeelte recent is aangeschaft. De totale kapitaallasten van RD Maasland in de begroting vallen derhalve lager uit. Om bij eenmalige (grootschalige) vervanging een sterke opwaartse druk van de tarieven te voorkomen, dient een dergelijke reserve een overgangperiode van twee jaar op te vangen. De bovengrens is gesteld op €. 352.000. De hoogte van deze reserve is per 31 december 2016 bijna €. 240.000.

Egalisatiereserve Vrijval Kapitaallasten Wagenpark

Voor het wagenpark geldt een zelfde opmerking als bij de mini's. Hierbij geldt dat, mocht er een inhaalslag gemaakt worden of calamiteitenvervangingen noodzakelijk zijn, een dekking van twee voertuigen noodzakelijk is. In casu betekent dit dat de bovengrens is bepaald op €. 143.000 op basis van de aanschafprijs, rentepercentage en afschrijvingsperiode (8 jaar). De hoogte van deze reserve is per 31 december 2016 exact 123.000.

Reserve Eigen Risico WIA

RD Maasland is eigen risicodragers in het kader van de WIA. Herverzekeren bij derden is te duur. De reserve hoort technisch gezien bij de bedrijfsvoering van RD Maasland. Vanuit de risicogerichte benadering is de maximale omvang bepaald op €. 75.000. Het plafond is reeds bereikt.

Vereveningsfonds PMD

Als gevolg van de Europese aanbesteding via ASL voor de plastic verpakkingen zijn de komende 5 jaar bekend hoe de opbrengsten- en kostenstructuur eruit ziet. Dit omdat de gemeenten per 2015 zelf verantwoordelijk zijn geworden voor zowel de inzameling, sortering als vermarkting. Via de opbrengstenstructuur van Nedvang en de kostenopzet van de gegunde partij, Van Scherpenzeel, blijkt dat de komende 3 jaar het overschot snel ombuigt in een almaar groter tekort. Het Bestuur heeft derhalve besloten de meeropbrengsten van de komende periode te reserveren om de tekorten op te vangen. Na afloop van het huidige contract zal deze reserve leeg lopen. Voor dit jaar is ruim €. 33.000 toegevoegd.

Voeding van de genoemde reserves dient in beginsel plaats te vinden via de overschotten op de begroting. De bestemming van het overschot is een aangelegenheid van het Algemeen Bestuur.

Verbonden partijen

RD Maasland is een verbonden partij van de ondergenoemde deelnemende gemeenten:

- Gemeente Leudal
- Gemeente Maasgouw
- Gemeente Peel en Maas
- Gemeente Roerdalen
- Gemeente Echt-Susteren

Belangrijke verplichte kengetallen

1. Netto schuldquote & de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen.
Deze geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.
2. De Solvabiliteitsratio.
Deze geeft inzicht in de mate waarin de medeoverheid in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen.
3. Structurele exploitatieruimte
Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een decentrale overheid heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is.
4. Emu-saldo
Dit kengetal geeft inzicht in de 'gezondheid' van de financiën.

Tabel kengetallen			
Jaarverslag 2016	Verloop van de kengetallen		
Kengetallen :	Rekening 2015	Begroting (na wijz) 2016	Rekening 2016
netto schuldquote	68,76%	74,48%	71,87%
netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	68,76%	74,48%	71,87%
solvabiliteitsrisico	14,82%	11,84%	12,21%
structurele exploitatieruimte P1	3,21%	0,00%	-2,54%
structurele exploitatieruimte P2	-3,57%	0,00%	-0,35%
structurele exploitatieruimte P3	-3,22%	0,00%	0,61%

Kengetal 4				
EMU- saldo:				
Dit saldo (of wel het vorderingssaldo) is het financieringssaldo minus deelname aan bedrijven en inkomsten uit kredietverstrekkingen, uitgedrukt in geld, voor een overheid die lid is van de EMU (Economische en Monetaire Unie).				
Omschrijving		Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
		x €. 1.000	x €. 1.000	x €. 1.000
1.	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	5	6	-32
2.	+/- Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	773	726	698
3.	+/- Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie	12	11	11
4.	-/- Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	1.143	325	709
5.	+/- Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0	0
6.	+/- Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	0	0	0
7.	-/- Aankoop van grond en uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	0	0	0
8.	+/- Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord	0	0	0
9.	-/- Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze met derden betreffen	2	5	2
10.	-/- Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van de bovenstaande posten	0	0	0
11.	Verkopen van effecten:			
a	Gaat u effecten verkopen (ja/nee)	nee	nee	nee
b	-/- Zo ja, wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de verkoop			
	BEREKEND EMU- SALDO RD Maasland	-355	413	-34

Met ingang van de jaarrekening 2015 en begroting 2016 zijn lokale overheden verplicht een basis-set van 5 kengetallen op te nemen, welke u op de vorige pagina heeft kunnen waarnemen. Deze kengetallen zijn bedoeld om de financiële positie inzichtelijker te maken en om eventueel onderlinge vergelijkingen tussen lokale overheden te vergroten. Een afzonderlijk kengetal zegt echter weinig over welke beoordeling hieraan moet worden toegekend. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een beeld geven van de financiële positie. Het is dan voorts ook van belang dat er een adequate toelichting wordt gegeven. Hierin kan ook aandacht worden gevraagd op welke wijze de kengetallen sturing kunnen geven aan het financiële beleid. Feitelijk wordt er dan gevraagd om signaleringswaarden op te stellen bij de verschillende kengetallen en deze te hanteren.

RD Maasland constateert in dit kader het volgende:

De gemeenschappelijke regeling RD Maasland is opgericht in 1963 met het doel om voor de deelnemende gemeenten gezamenlijk uitvoering te geven aan de zorgplicht op het gebied van huishoudelijke afvalinzameling. En wel met dien verstande dat er tegen de laagst mogelijke kosten en een hoge servicegraad, gekoppeld aan milieurendement, het werk wordt uitgevoerd. De financiële uitwerking van al deze activiteiten wordt gedragen door de deelnemende gemeenten. Tekorten worden door de gemeenten aangezuiverd en overschotten worden teruggestort, hetgeen overigens helemaal geen vrijbrief betekent voor RD Maasland. Voor alle activiteiten geldt namelijk dat deze ambtelijk als ook bestuurlijk worden voorbereid en dat frequent verantwoording wordt afgelegd. Daarbij vallen alle activiteiten onder enerzijds de afvalstoffenheffing en anderzijds de rioolheffing van de deelnemende gemeenten, welke deze voor maximaal 100% in rekening kunnen brengen bij de burger. RD Maasland maakt onderdeel uit van een gemeente en is in deze dan ook in wezen te vergelijken met elke andere afdeling die binnen een gemeentelijke organisatie opereert. Er worden geen activiteiten uitgevoerd, behoudens de zakelijke diensten, waarmee zelfstandig opbrengsten kunnen worden gegenereerd welke volledig ten goede komen van de organisatie. Voor de zakelijke dienstverlening geldt daarbij dat door allerlei oorzaken de overschotten minimaal zijn. Daarbij is en wordt deze activiteit ook geheel afgerekend met de deelnemende gemeenten. Het benoemen van minimale dan wel maximale waarden bij de kengetallen wordt dan ook voorlopig niet als opportuun beschouwd.

Met slechts 1 voorbeeld wordt dit standpunt onderschreven: Het verhogen van de solvabiliteit kan bereikt worden met een hoger eigen vermogen (lees : hogere reserves welke gevuld moeten worden door de deelnemende gemeenten) dan wel het verlagen van het vreemd vermogen. Ook dit zou inhouden dat RD Maasland dient te beschikken over eigen liquiditeit, of eigen financieel werkkapitaal, welke echter niet voorhanden is. In een periode dat deze wel aanwezig is, worden de investeringen ook betaald uit eigen middelen en wordt geen lening aangegaan.

2.2 Onderhoud kapitaalgoederen

Vanuit de zorg voor een structureel goed, veilig en efficiënt leef-, werk- en woonmilieu voor de burger geven de gemeenten, en in het verlengde daarvan de GR, jaarlijks aanzienlijke bedragen uit aan het verkrijgen/vervaardigen en onderhouden van kapitaalgoederen.

Het BBV schrijft in artikel 9 voor dat de begroting onder andere “een paragraaf betreffende het onderhoud van kapitaalgoederen” bevat. Volgens artikel 12, eerste lid, van het BBV dient deze paragraaf tenminste de kapitaalgoederen wegen, riolering, water, groen en gebouwen te bevatten². Voor RD Maasland zijn slechts de volgende kapitaalgoederen van toepassing:

- Gebouwen
- Milieuparken
- Voertuigen

Van deze kapitaalgoederen worden in deze paragraaf zowel het beleidskader als de daaruit voortvloeiende financiële consequenties en de vertaling daarvan in de begroting aangegeven.

Beleidskader

Voor de genoemde kapitaalgoederen, gebouwen, is laatstelijk eind 2012 een beheerplan opgesteld en in 2014 vastgesteld. Hieruit volgen de jaarlijkse toevoegingen en onttrekkingen ten behoeve van het onderhoud via een voorziening voor de komende 20 jaar. Gezien de uitgestelde werkzaamheden aan het pand betreffende asbestsanering en het plaatsen van zonnepanelen, zal een nieuw beheerplan worden gemaakt. Voor wat betreft de voertuigen worden aan de hand van een meerjarenplanning en bijstelling vanuit huidig kennisniveau, aanpassingen doorgevoerd.

Financiële consequenties

De bevindingen uit het vastgestelde beheerplan in 2014 worden gevolgd en vertaald in de begrotingen. Dit betekent dat jaarlijks de onttrekkingen en toevoegingen vast staan. Als gevolg van het doorschuiven van de werkzaamheden met betrekking tot asbestsanering en het plaatsen van zonnepanelen zal een actualisatie van het beheerplan voor gebouwen moeten plaatsvinden. Ook uit de meerjarenplanning voor voertuigen en bijsturing vanuit recente ontwikkelingen worden inzichten vertaald naar de toekomstige ramingen.

2.3 Financiering

Inleiding

Bij de inwerkingtreding van de Wet Financiering decentrale overheden (Fido) is het opnemen van een financieringsparagraaf in de begroting en in de rekening voorgeschreven. Met de financieringsparagraaf wordt beoogd de transparantie van het treasurybeleid en –beheer te vergroten en meer inzicht te geven in de (financierings)risico's en de beheersing daarvan. In het BBV is neergelegd dat de financieringsparagraaf in elk geval de beleidsvoornemens voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille dient te bevatten. Onder risico's worden in dit verband verstaan: renterisico's, liquiditeitsrisico's, koersrisico's, kredietrisico's en – voor zover ter zake – valutarisico's. Voorts gaat het om het eventueel inzetten van derivaten bij het beheersen van renterisico's. Het gaat in de paragraaf financiering om risico's die in de regel goed kwantificeerbaar zijn.

² Bron: Commissie BBV (2007), “Notitie verkrijging/vervaardiging en onderhoud van kapitaalgoederen”, p. 8.

De grondslag voor de treasuryfunctie van RD Maasland wordt gevormd door het in het Algemeen Bestuur d.d. 30 november 2001 vastgestelde treasurystatuut, met aanvullingen / supplementen in september 2006 en februari 2010.

In het treasurystatuut zijn de kaders opgenomen waarbinnen het Dagelijks Bestuur de financieringsfunctie mag uitoefenen.

In deze paragraaf wordt nader ingegaan op de voorgeschreven informatie over de kasgeldlimiet en renterisiconorm, evenals de ontwikkelingen die invloed hebben op de financieringsfunctie, treasurybeheer en risicobeheer.

Onderstaand wordt op een aantal beleidsterreinen de ontwikkeling van de financieringsfunctie toegelicht.

Verwachtingen kort geld

Met de op te stellen ramingen worden de gemeentelijke bijdragen als leidraad gebruikt om te voldoen aan de verplichtingen op korte termijn. Daar waar problemen ontstaan, kan een kasgeldlening uitkomst bieden of een verzoek aan de deelnemende gemeenten de bijdragen eerder beschikbaar te stellen. Op dit moment worden geen problemen verwacht om te voldoen aan de korte termijnverplichtingen.

Verwachtingen lang geld

Investerings worden afgedekt met leningen. De onrust in de financiële sector leidt op dit moment niet tot problemen voor RD Maasland om lang geld aan te trekken.

Vuistregels bij aantrekken financiering

Hoewel de voorspelbaarheid (door ons) van de rente gering is, gaan wij voor het aangaan van financiële transacties in principe steeds uit van de navolgende vuistregels:

- Bij een verwachte daling van de lange rente verdient het de voorkeur om het aantrekken van vaste/langlopende leningen zoveel mogelijk uit te stellen tot de rentedaling is ingetreden;
- Bij een verwachte stijging van de lange rente verdient het de voorkeur, structurele financieringsbehoeften (zoveel mogelijk) vroegtijdig af te dekken, waarbij flexibiliteit niet uit het oog mag worden verloren;

Treasurybeleid

Het treasurybeleid is erop gericht binnen de financiële mogelijkheden van RD Maasland een zo optimaal rendement te verkrijgen dan wel de lasten zo veel mogelijk te reduceren. Hierbij moeten de risico's zo goed mogelijk worden beheerst.

De belangrijkste algemene doelstellingen van het treasurybeleid zijn:

1. Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
2. Het beschermen van vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
3. Het realiseren van een flexibele en controleerbare cash management in de organisatie.

Risicobeheer

Zoals al in de inleiding is aangegeven zijn op financieringsgebied vele risico's te onderkennen.

In het treasurystatuut is voor elk soort risico beleid geformuleerd.

RD heeft geen leningen in vreemde valuta en ook geen aandelen waardoor geen koersrisico's en valutarisico's wordt gelopen.

Het liquiditeitsrisico's wordt beperkt door de treasuryactiviteiten te baseren op een korte termijn liquiditeitenplanning (looptijd tot één jaar), evenals een meerjarige liquiditeitenplanning met een looptijd van minimaal 3 jaar.

Kredietrisico wordt beperkt doordat uitzettingen uitsluitend plaatsvindt bij:

1. Nederlandse overheden en andere publiekrechtelijke lichamen met een solvabiliteitsratio van 0%;
2. Financiële instellingen met minimaal een AA-rating, van een van de volgende erkende ratingbureaus: Moody's, Standard & Poors (S&P) of Fitch IBCA.

Relatiebeheer/ kasbeheer

Met relatiebeheer en kasbeheer wordt beoogd het realiseren van zo gunstig mogelijke c.q. marktconforme condities voor af te nemen financiële diensten. Hiermee wordt minimalisering van de rentekosten en maximalisatie van de rentebaten binnen RD Maasland nagestreefd. Relaties worden alleen aangegaan met instellingen die voldoen aan de in de treasurystatuut opgenomen voorwaarden.

Leningenportefeuille

De financiële gevolgen van de huidige portefeuille zijn verwerkt in de cijfers en geven geen aanleiding tot aanpassingen.

Renterisiconorm

De renterisiconorm die met de Wet Fido is ingevoerd, is een instrument voor de beheersing van het risico van een rentewijziging bij herfinanciering. De beheersing bestaat eruit dat de herfinanciering gelijkmatig gespreid moet worden. In enig jaar mag over niet meer dan 20% van het begrotingstotaal renteherziening plaats kunnen vinden. De norm is bedoeld om het budgettaire risico van rentestijgingen te maximaliseren. De renterisiconorm voor de jaarrekening 2016 is gebaseerd op de per 1 januari 2009 inwerking getreden Wijzigingswet.

Kasgeldlimiet

Een wettelijk voorgeschreven instrument om de renterisico's binnen de perken te houden is de kasgeldlimiet. Deze limiet geeft de toelaatbare omvang van de netto vlottende schuld aan.

Schatkistbankieren (SKB)

De overheid heeft eind december 2013 nieuwe richtlijnen opgesteld voor lokale overheden, waaronder RD Maasland, voor wat betreft het aanhouden van gelden. Behoudens een werkkapitaal van €. 100.000 moeten alle overige vrije kapitaalstromen verplicht bij het Ministerie van Financiën worden geplaatst.

Algemeen

Er zijn dit jaar geen geldleningen of kasgeldleningen aangegaan.

Omschrijving (bedragen x € 1.000)	Werkelijk
Omvang kasgeldlimiet	
(1) Toegestane kasgeldlimiet	
in procenten van de grondslag	8,2
in een bedrag	264
(2) Omvang vlottende korte schuld	
Opgenomen gelden korter dan 1 jaar	0
Schuld in rekening-courant	755
Gestorte gelden door derden < 1 jaar	0
Overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld	0
(3) Vlottende middelen	
Contant in kas	1
Tegoeden in rekening-courant	1.220
Overige uitstaande gelden < 1 jaar	802
(4) Toets kasgeldlimiet	
Totaal netto-vlottende schuld (2-3)	-1.268
Toegestane kasgeldlimiet	264
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	1.532
Basisgegevens renterisiconorm	
(1) Rentehervellingen op leningen o/g	192
(2) Betaalde aflossingen	465
(3) Renterisico (1+2)	657
(4) Begrotingstotaal jaar 2016	7.206
(5) (a) Het bij Min. Regeling vastgesteld %	20
(5) (b) Regeling	0
(5) Renterisiconorm (5a+5b/ 100)	0,2
Toets renterisiconorm	1.441
(6) Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	875

De limiet bedraagt een bij ministeriële regeling vastgesteld percentage van de begrote uitgaven van RD Maasland. Voor 2016 is deze limiet gesteld op 8,2%. Dat wil zeggen dat de gemiddelde netto vlottende schuld per kwartaal niet meer mag bedragen dan 8,2% van het totaal van de jaarbegroting. In de wetswijziging die is ingevoerd met ingang van 1 januari 2009 is ten aanzien van de kasgeldlimiet opgenomen, dat voor sommige gemeenschappelijke regelingen het mogelijk is om in overleg met de toezichthouder van de gemeenschappelijke regeling een afwijkend percentage voor de kasgeldlimiet vast te stellen. Het smalle takenpakket van de gemeenschappelijke regeling kan namelijk tot gevolg hebben dat de uniforme kasgeldlimiet, die gelijk is aan die voor de gemeente, niet ruim genoeg is. Voor RD Maasland is geen afwijkend percentage vastgesteld. De in de tabel genoemde bedragen betreffen de gemiddelden van het gehele jaar.

2.4 Personeel en Organisatie

Arbeidsvoorwaarden

De Cao Gemeenten heeft een looptijd van 1 januari 2016 tot 1 mei 2017. Per 1 januari 2016 zijn de schaalbedragen met 3% verhoogd en per 1 januari 2017 worden deze met 0,4% verhoogd.

In het cao-akkoord maakten VNG en vakorganisaties afspraken over een nieuw beloningshoofdstuk. Het nieuwe beloningshoofdstuk (hoofdstuk3) is per 1 januari 2016 in werking getreden en vervangt de lokale bezoldigings-verordening. Alleen de arbeidsvoorwaarden in het nieuwe hoofdstuk 3 zijn van toepassing.

Opleidingen

Voor chauffeurs met een rijbewijs C is op Europees niveau een permanente nascholingsverplichting ingesteld, de zogenaamde code 95. Code 95 is een aanduiding op het rijbewijs, die achter een voertuigcategorie is geplaatst. Deze code is verplicht voor het beroepsmatig besturen van een voertuig waarvoor rijbewijs C en D noodzakelijk is. De code is vijf jaar geldig en kan verlengd worden door het volgen van nascholing

RD Maasland heeft ervoor gekozen deze nascholing structureel en voor de lange termijn vorm te geven. Ruim voor de gestelde termijn, zijnde 10 september 2016, hadden al onze chauffeurs de 35 uur nascholing gevolgd en dus een geldige code 95 vermelding op hun rijbewijs. Vanaf 2017 is opnieuw een structurele nascholing ingepland zodat onze chauffeurs in 2021 opnieuw de code 95 vermelding op het rijbewijs kunnen laten bijschrijven.

Arbo en kwaliteit

VCA: De kwaliteitsmeting VCA is bedoeld om dienstverlenende organisaties veiliger te laten werken en het aantal ongevallen te verminderen. Het VCA-certificaat is in 2011 behaald. De jaarlijkse audit wees opnieuw uit dat RD Maasland aan alle eisen voldoet om het kwaliteitsmerk VCA te mogen blijven dragen en dat de kwaliteit en veiligheid binnen haar organisatie goed geborgd is.

NEN-EN-ISO 9001:2008: Nadat het arbozorgsysteem VCA in 2011 geïmplementeerd is, is in 2013 de volgende stap gezet door het certificaat te behalen van het kwaliteitsmanagementsysteem NEN-EN-ISO 9001:2008. De jaarlijkse audit wees opnieuw uit dat RD Maasland ook in 2016 aan alle eisen van dit kwaliteitsmanagementsysteem (het continue verbeteren van de organisatie) voldoet.

PMO: Ook is in 2016 weer een gedeelte van het personeel in de gelegenheid gesteld om deel te nemen aan een Periodiek Medisch Onderzoek (PMO). De bedrijfsarts heeft de resultaten van de onderzoeken met betrokkenen besproken en adviezen afgegeven.

Project niet chemische onkruidbestrijding

Landelijk is bepaald dat op openbare verhardingen vanaf 1 januari 2016 geen chemische bestrijdingsmiddelen mogen worden gebruikt. Sinds 2013 bestrijdt RD Maasland het onkruid op verhardingen met hete lucht techniek in de dorpen Heel en Panheel met de inzet van 2 werknemers met een afstand tot de arbeidsmarkt. Per 2016 is het gebied uitgebreid over de gehele gemeente Maasgouw. Hiervoor zijn extra machines aangekocht en zijn 10 medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt ingezet. Het project is succesvol verlopen; de gemeente Maasgouw was zeer tevreden over het geleverde werk en in het kader van de arbeidsparticipatie zijn goede resultaten behaald; bijna de helft van de deelnemers heeft na dit project een baan elders gevonden.

Personeel

In 2016 hebben enkele personeelsmutaties plaatsgevonden. Eén buitendienstmedewerker is uit dienst getreden en de vacature is met een tijdelijke medewerker tot 1 januari 2018 ingevuld. Eén leerling van de Beroeps Begeleidende Leerweg (BBL) is uitgestroomd en twee nieuwe leerlingen zijn ingestroomd.

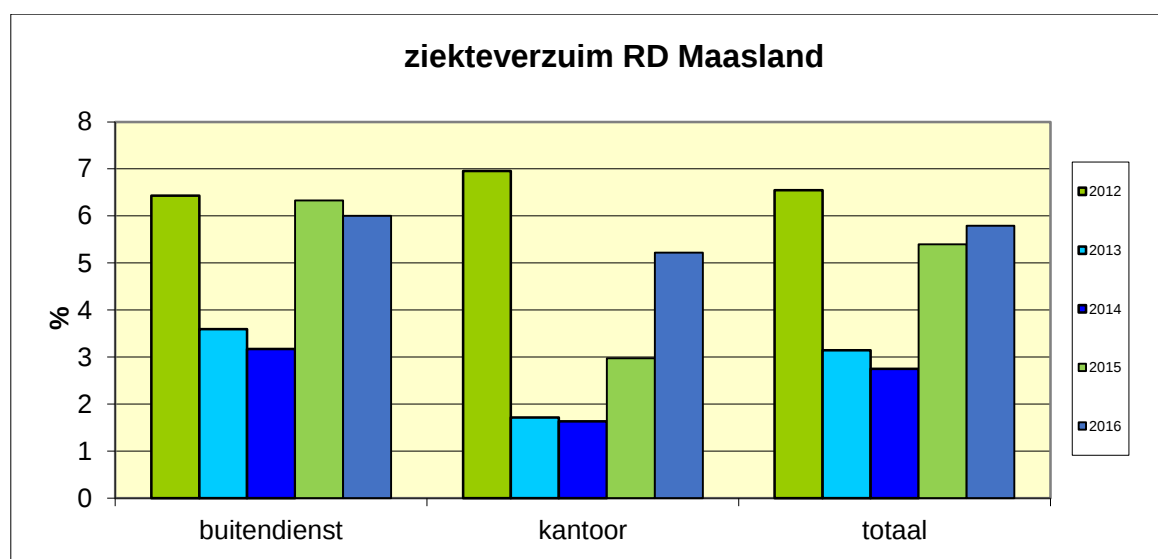
Op 31 december 2016 waren er 34,6 fte (fulltime equivalent), verdeeld over 40 medewerkers, in dienst van RD Maasland.

Verdeling in fte: 26,14 in de inzameling, milieuparken en huishoudelijke dienst
 8,46 in administratieve-/managementfuncties

Ziekteverzuim

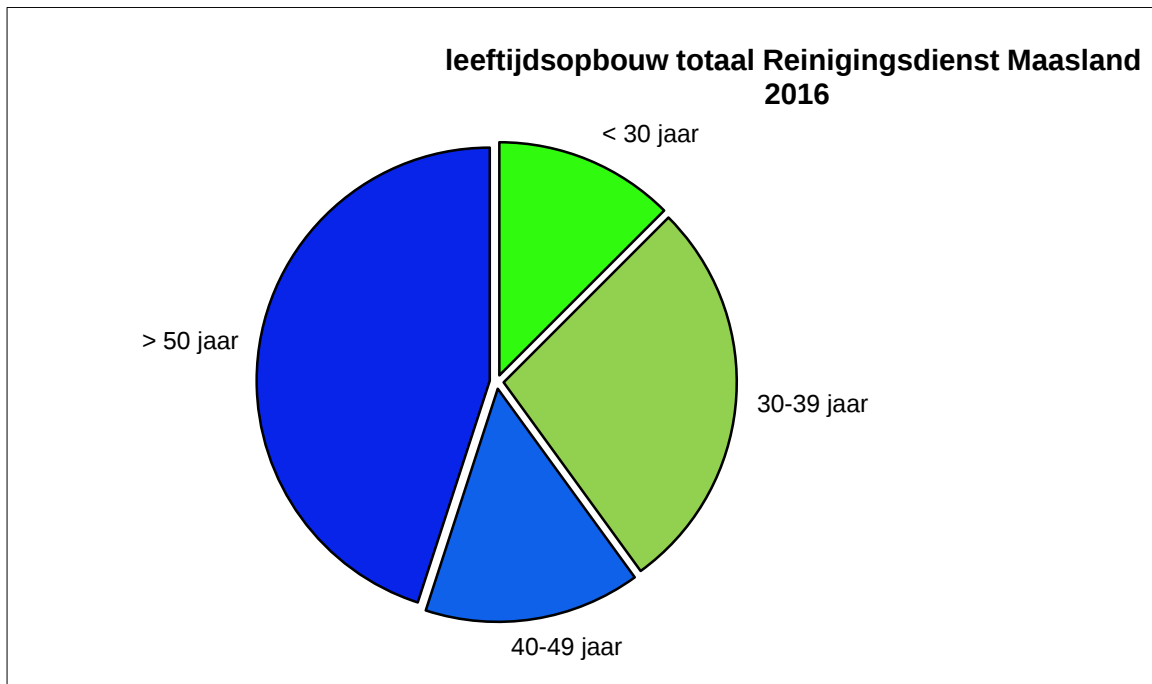
Het ziekteverzuimpercentage in 2016 is 5,8%. Dit percentage is iets hoger dan het percentage van het voorgaande jaar (5,4%). Het hogere percentage van de afgelopen jaren wordt vooral veroorzaakt door het aantal langdurig arbeidsongeschikte oudere werknemers. Vanwege langdurige aandoeningen verzuimen oudere werknemers meer dan jongere. Oudere werknemers hebben vaker te maken met aandoeningen die een hoog ziekteverzuim kennen, zoals hart- en vaatziekten en rug-, nek- en gewrichtsklachten.

Om het risico van hoge ziektekosten op te kunnen vangen wordt jaarlijks een bedrag in de begroting opgenomen.

Leeftijdsofbouw

De leeftijdsopbouw van RD Maasland is een constant punt van aandacht en beleid. Van de medewerkers in de buitendienst is 42 procent 50 jaar of ouder. Het verwerven van werksoorten en innovaties die fysiek minder belastend zijn, is voor het leeftijdsbewust personeelsbeleid van RD Maasland onontbeerlijk.

Vooruitzichten

- Uitbreiding gebied niet chemische onkruidbestrijding
In 2017 zal een verdere uitbreiding met enkele kernen van gemeente Leudal plaatsvinden.
- Arbeidsparticipatie
Gekeken wordt naar meer mogelijkheden om een taak te vervullen in het kader van arbeidsparticipatie o.a. door het creëren van leerwerkplekken op de milieuparken.
- Invoering Individueel Keuze Budget
In het cao-akkoord maakten VNG en vakorganisaties afspraken over het individueel keuzebudget (IKB). De invoering van het IKB zal per 1 januari 2017 geëffectueerd worden. Het IKB is een budget in geld dat elke medewerker maandelijks kan inzetten voor door hem gekozen doelen.

2.5 Rechtmatigheid

Als gevolg van calamiteiten die zich hebben voorgedaan in het verleden (o.a. vuurwerkramp Enschede, Ceteco affaire bij de provincie Zuid Holland) zijn de eisen met betrekking tot het rechtmatig handelen en het afleggen van verantwoording hierover voor gemeenten, provincie en gemeenschappelijke regelingen aangescherpt. Dit geldt dus ook voor RD Maasland.

In het kader van de beheersing van het rechtmatig handelen zijn door het bestuur van RD Maasland de volgende verordeningen (in 2005, 2006 en 2010) vastgesteld:

- Verordening ex artikel 212 van de gemeentewet “Financiële verordening GR Rein. Maasland”, betreffende de uitgangspunten voor het financiële beheer en de inrichting van de financiële organisatie van het openbaar lichaam.
- Verordening ex artikel 213 van de gemeentewet “Controle verordening GR Rein. Maasland”, betreffende de controle op het financiële beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de gemeenschappelijke regeling.
- “Treasurystatuut van de gem. reg. Reinigingsdienst Maasland”, waarin de voorwaarden en bevoegdheden aangaande de geldstromen zijn vastgesteld.

In het controleprotocol wordt voorts vastgesteld dat de accountant bij de controle van de jaarrekening de rechtmatigheid zal betrekken en daarover ook een oordeel zal uitspreken. Hierbij worden jaarlijks via het controleprotocol overeengekomen reguliere goedkeurings- en rapporteringstoleranties gehanteerd. Daarnaast is RD vanzelfsprekend gehouden aan de hogere wetgeving.

Om naleving van de vastgestelde normen (tussentijds) te kunnen toetsen, laat RD Maasland deze controle jaarlijks uitvoeren door de accountant.

Voor het boekjaar 2016 (1 januari – 31 december) geldt dat de totale baten en de totale lasten hoger uitvallen dan geraamd. Gesaldeerd leiden deze tot een tekort van ongeveer €. 30.000 welke het Bestuur voornemens is te dekken met een onttrekking uit de Algemene Reserve. Dit is ook in december 2016 bij de behandeling van de cijfers tot en met het 3^e kwartaal aangegeven. Dit orgaan heeft de mededeling goedgekeurd en derhalve geaccepteerd. Voor het overige verwijzen we naar de cijfermatige opstellingen vanaf hoofdstuk 3.5. Voor het nog (al dan niet verplicht zijnde) ontbrekende M&O (Misbruik en Oneigenlijk gebruik) –protocol wordt opgemerkt dat gedurende de komende jaren het onderwerp omtrent integriteit onderwerp van discussie zal zijn.

3 Jaarrekening

3.1 Balans per 31 december

Het genoemde resultaat in dit hoofdstuk is vóór belastingdruk.

(bedragen x € 1.000)	Ultimo 2016		Ultimo 2015	
ACTIVA				
Vaste activa				
Immateriële vaste activa	2		49	
- Kosten verbonden aan sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio	0		0	
- Kosten van onderzoek en ontwikkeling	2		49	
Materiële vaste activa	5.892		5.475	
- Investerings met een economisch nut:				
- gronden uitgegeven in erfpacht	0		0	
- overige investeringen met een economisch nut	5.892		5.475	
- Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend een maatschappelijk nut	0		0	
Financiële vaste activa	0		0	
Totaal vaste activa	5.894		5.524	
Vlottende activa				
Voorraden	19		12	
- Gereed product en handelsgoederen	19		12	
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	594		279	
- Vorderingen op openbare lichamen	232		129	
- Verstrekte kasgeldleningen	0		0	
- Rekening-courantverhoudingen met niet-financiële instellingen	0		0	
- Overige vorderingen	362		150	
- Overige uitzettingen	0		0	
Liquide middelen	1.271		778	
- Kassaldi	1		0	
- Bank- en girosaldi	1.270		778	
Overlopende activa	593		822	
- Van Eur of Ned overheden nto voorschotbedragen specifieke uitkeringen	0		0	
- Overige nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen	593		822	
Totaal vlottende activa	2.477		1.891	
Totaal generaal	8.371		7.415	

(bedragen x € 1.000) PASSIVA	Ultimo 2016		Ultimo 2015	
Vaste passiva				
Eigen vermogen		1.022		1.099
- Algemene reserve	522		479	
- Bestemmingsreserves	528		494	
- (Nog te bestemmen) resultaat	-28		126	
Voorzieningen		143		131
-Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's	56		54	
- Onderhoudsegalisatievoorzieningen	87		77	
- Door derden beklemd middelen met een specifieke aanwendingsrichting	0		0	
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer		5.333		4.299
- Onderhandse leningen van:				
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	5.333		4.299	
Totaal vaste passiva		6.498		5.529
Vlottende passiva				
Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		0		1.000
- Kasgeldleningen	0		1.000	
Overlopende passiva				
		1.873		886
- Nog te betalen bedragen	1.180		886	
- Van Eur.of Ned.overheidslichamen ontvangen n.t.b.spec.uitk.			0	
- Overige vooruitontvangen bedragen	693		0	
Totaal vlottende passiva		1.873		1.886
Totaal generaal		8.371		7.415
Gewaarborgde geldleningen		0		0
Garantstellingen		0		0

Voor de volledigheid wordt nogmaals aangegeven dat er lopende het jaar 2016, naast de halfjaarrapportage en een verslag tot en met het 3^e kwartaal, een begrotingswijziging is gemeld bij het Algemeen Bestuur met de belangrijkste opmerkingen c.q. veranderingen. Alle cijfers tot en met oktober 2016 zijn vergeleken met de begroting. Hierbij zijn verschillen geanalyseerd en goedgekeurd door het orgaan.

3.2 Programmarekening 2016

	Raming begrotingsjaar vóór wijziging			Raming begrotingsjaar ná wijziging			Realisatie begrotingsjaar		
Omschrijving programma (bedragen x € 1.000)	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 1	5.529	5.496	33	6.055	6.022	33	6.065	6.063	2
Programma 2	490	490	0	590	590	0	573	575	-2
Programma 3	787	787	0	787	787	0	815	810	5
*Subtotaal programma's	6.806	6.773	33	7.432	7.399	33	7.453	7.448	5
*Waarvan intern doorbelast min	733	733	0	748	748	0	847	847	0
Omschrijving algemene dekkingsmiddelen:									
Doorgeschoven BTW		495	-495		502	-502		577	-577
Dekking doorgeschoven BTW	495		495	502		502	577		577
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen plus	495	495	0	502	502	0	577	577	0
Onvoorzien									
Resultaat voor bestemming	6.073	6.040	33	6.684	6.651	33	6.606	6.601	5
Toevoeging/onttrek- king aan reserves:									
Programma 1		33	-33		33	-33		33	-33
Programma 2									
Programma 3									
Subtotaal mutaties reserves		33	-33		33	-33		33	-33
Resultaat na bestemming	6.073	6.073	0	6.684	6.684	0	6.606	6.634	-28
Onbestemd Resultaat			0			0			-28

3.3 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Inleiding

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personele lasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet worden gedacht aan componenten zoals ziektekostenpremie ten behoeve van gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofaanspraken en dergelijke.

Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op andere wijze een verplichting opgenomen. De referentieperiode is dezelfde als die van de meerjarenraming, te weten vier jaar. Indien er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (bijvoorbeeld reorganisaties) dient wel een verplichting opgenomen te worden.

Balans

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn. De kosten van onderzoek en ontwikkeling worden in 5 jaar afgeschreven. De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling vangt aan bij een jaar na ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Materiële vaste activa met economisch nut

Overige investeringen met economisch nut

Deze materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht; in die gevallen wordt op het saldo afgeschreven. Slijtende investeringen worden vanaf het moment van ingebruikneming lineair afgeschreven in de verwachte gebruiksduur, waarbij rekening wordt gehouden met een eventuele restwaarde. Op grondbezit met economisch nut (buiten de openbare ruimte) wordt niet afgeschreven. Na afstemming met de accountant en de deelnemende gemeenten worden vanaf 2012 geen annuïtaire afschrijvingsmethoden gebruikt.

Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering overigens niet plaatsgevonden. Dergelijke afwaarderingen worden teruggenomen als ze niet langer noodzakelijk blijken.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen in jaren:

Investing op:	Afschrijvingstermijn in jaren
Gronden en terreinen	n.v.t.
Woonruimten	n.v.t.
Bedrijfsgebouwen	30
Vervoermiddelen	7 - 8
Machines, apparaten en installaties	5-10-15
Overige materiële vaste activa	5 (inventarissen)
	3 (automatisering)

Investerings in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut

RD Maasland beschikt niet over dit soort investeringen.

Financiële vaste activa

RD Maasland beschikt niet over dergelijke activa.

Vlottende activa

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt statisch bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De onderhoudsregalisatievoorziening stoelt op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan (een deel van) de kapitaalgoederen, waarin rekening is gehouden met de kwaliteitseisen die ter zake geformuleerd zijn.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rente-typische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en Garantstellingen

N.v.t.

Verwerking Subsidie Nedvang:

De subsidie van Nedvang ten aanzien van het kunststof wordt verwerkt op basis van de kilo's afval in het boekjaar 2016. De subsidie van Nedvang ten aanzien van Holglas (en blik, voor zover van toepassing) wordt verwerkt op het moment van vaststelling van de afrekening door Nedvang.

3.4 Toelichting op de balans (bedragen X € 1.000)

ACTIVA

VASTE ACTIVA

Immateriële vaste activa

De post immateriële vaste activa wordt onderscheiden in:

	Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015
Kosten onderzoek en ontwikkeling	2	49
Totaal	2	49

Het onderstaande overzicht geeft het verloop weer van de immateriële vaste activa gedurende het jaar 2016:

	Boek- waarde 31-12- 2015	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Herrubice- ring	Boekwaar- de 31-12- 2016
Kosten onderzoek en ontwikkeling	49			47			2
Totaal	49			47			2

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015
Overige investeringen met een economisch nut	5.892	5.475
Totaal	5.892	5.475

De overige investeringen met economisch nut kunnen als volgt worden onderverdeeld:

	Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015
Gronden en terreinen	1.660	1.666
Bedrijfsgebouwen	694	733
Civil werken	638	669
Vervoermiddelen	1.167	1.124
Machines, apparaten en installaties en ov.	1.733	1.283
Totaal	5.892	5.475

Het onderstaande overzicht geeft het verloop van de boekwaarde van de overige investeringen met economisch nut weer:

	Boekwaarde 31-12-2015	Investe- ringen	Desinves- teringen	Afschrij- vingen	Bijdragen van derden	Her- rubricering	Boekwaarde 31-12-2016
Gronden en terreinen	1.666			6			1.660
Bedrijfsgebouwen	733			39			694
Civil werken	669			31			638
Vervoermiddelen	1.124	341		298			1.167
Machines, apparaten en installaties en ov.	1.283	802		352			1.733
Totaal	5.475	1.143		726			5.892

(Onder bijdragen van derden zijn de bijdragen van derden opgenomen, die direct gerelateerd zijn aan de investering. Onder de afwaarderingen staan de afwaarderingen vermeld wegens duurzame waardeverminderingen) Her-rubriceringen in overleg met accountant.

VLOTTENDE ACTIVA

Voorraden

De in de balans opgenomen voorraden worden uitgesplitst naar de volgende categorieën:

	Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015
Gereed product en handelsgoederen	19	12
Totaal	19	12

Uitzettingen korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2016	Voorziening oninbaarheid 2016	Balanswaarde 31-12-2015	Voorziening oninbaarheid 2015
Vorderingen op openbare lichamen	232		129	
Verstekte kasgeldleningen	0		0	
Rekening-courant verhoudingen met niet-financiële instellingen	0		0	
Overige vorderingen	364	2	155	5
Overige uitzettingen	0		0	
Totaal	596	2	284	5

De aard en de omvang van de waardeverminderingen op de vorderingen dient te worden toegelicht: Oninbaarheid dubieuze bedrijfsmatige klanten.

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015
Kassaldi	1	0
Banksaldi	1.270	778
Girosaldi	0	0
Totaal	1.271	778

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt onderscheiden worden:

	Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015
Vooruitbet.geb. bedragen	145	95
Nog te ontvangen bedragen	448	727
Totaal	593	822

PASSIVA**Eigen vermogen**

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende posten:

	Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015
Algemene reserve	522	479
Bestemmingsreserves	528	495
Nog te bestemmen resultaat	-28	126
Totaal	1.022	1.100

Het verloop in 2016 wordt in onderstaand overzicht per reserve weergegeven.:

	Min/Max Drempel- bedrag	Boek waarde 31-12- 2015	Toe- voeging	Onttrek- king	Bestem- ming resultaat vorig boekjaar	Vermi- dering ter dekking afschr.	Afrek. gem. Afrek. Progr.1- 2-3	Boek- waarde 31-12- 2016
Algemene Reserve Overheidstaken	150/300	263			30			293
Res.Kap.Ist vrijval Mini's	0/352	240						240
Res.Kap.Ist vrijval wgn's	0/143	123						123
Reserve WIA e.r.	0/75	75						75
Alg.Res.Bedrijfsmatig	250/500	215			14			229
Egalisatie PMD	0	57	33					90
Bestemd resultaat 2015		126			-44		-82	0
Onbestemd res.2016								-28
Totaal		1.099	33		0		-82	1.022

(Onder "Bestemming resultaat" staan de toevoegingen of onttrekkingen vermeld uit hoofde van de bestemming van het resultaat van het voorgaand boekjaar. Onder de afschrijvingen staan de verminderingen vermeld in verband met afschrijvingen op activa waarvoor een specifieke bestemmingsreserve is gevormd). Zie voorts ook opmerkingen hoofdstuk 1 terzake weerstandsvermogen en hoofdstuk 2.1 op bladzijde 21.

Verloop resultaat (overschotten / tekorten)
Invloed op gemeentelijke bijdrage

	Begroting 2016	Begroting 2016 na wijziging	Realisatie 2016
Resultaat voor bestemming	-33	-33	-33
Mutaties Reserve	33	33	33
Resultaat ter bestemming			-28
Uitkering o.b.v. generiek besluit			
Nog te bestemmen resultaat			-28

De mutaties zijn via de primaire begroting dan wel via de wijzigingen door het Algemeen Bestuur in 2016 goedgekeurd. Het nog te bestemmen resultaat overschot zal via een Bestuursbesluit lopende 2017 worden bestemd.

Voorzieningen

Het verloop van de voorzieningen in 2016 wordt in onderstaand overzicht weergegeven:

	Boekwaarde 31-12-2015	Toevoeging	Vrijval	Aanwending	Boekwaarde 31-12-2016
Voorziening Cafetariamodel	54	2			56
Voorziening Onderhoud Gebouwen	77	10			87
Voorziening Dub.Deb.	5		-2	-1	2
Totaal	136	12	-2	-1	145

In de kolom vrijval zijn de bedragen opgenomen welke ten gunste van de rekening van baten en lasten zijn vrijgevallen. Alle aanwendingen van de voorzieningen zijn rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht. De aard en de reden van iedere voorziening wordt hieronder per voorziening toegelicht, evenals de mutaties die hebben plaatsgevonden.

Voorziening Cafetaria

- Aard voorziening: dekking gespaarde uren in brutobedrag
- Reden voorziening: opnemen lang verlof of sabbatical

Voorziening Gebouwen

- Aard voorziening: dekking conform onderhoudsplan
- Reden voorziening: zie geactualiseerd onderhoudsplan
- Mutaties: volgens onderhoudsplan

Voorziening Dubieuze debiteuren

- Aard voorziening: oninbaarheid bedrijfsmatige vorderingen
- Reden voorziening: risicodekking
- Mutaties: afboeking oninbare debiteuren / lager saldo ingeschatte oninbaarheid

VASTE SCHULDEN MET EEN LOOPTIJD LANGER DAN ÉÉN JAAR

De onderverdeling van de in de balans opgenomen langlopende schulden is als volgt:

	Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015
Onderhandse leningen		
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	5.333	4.299
Totaal	5.333	4.299

In onderstaand overzicht wordt het verloop weergegeven van de vaste schulden over het jaar 2014:

	Saldo 31-12-2015	Vermeer- deringen	Aflossingen	Saldo 31-12-2016
Onderhandse leningen	4.299	1.500	466	5.333
Totaal	4.299	1.500	466	5.333

De totale rentelast voor het jaar 2016 met betrekking tot de vaste schulden bedraagt €192.005

VLOTTENDE PASSIVA

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015
Schulden < 1 jaar	0	1.000
Overlopende passiva	1.873	886
Totaal	1.873	1.886

In 2016 is geen kasgeldlening afgesloten.

Kortlopende schulden

De in de balans opgenomen kortlopende schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015
Kasgeldleningen	0	1.000
Bank- en girosaldi	0	0
Overige schulden	0	0
Totaal	0	1.000

De specificatie van de post overlopende passiva is als volgt:

	Boekwaarde per 31-12-2016	Boekwaarde per 31-12-2015
Vooruit ontvangen bedragen	693	0
Nog te betalen bedragen	1.180	886
Totaal	1.873	886

3.5 Toelichting op de programmarekening

Belangrijke verschillen tussen de realisatie en de begroting na wijziging moeten systematisch worden toegelicht voor ieder afzonderlijk onderdeel van de programmarekening. Hier wordt per programma de financiële uiteenzetting weergegeven analoog aan het overzicht van baten en lasten, zoals dat is opgenomen in de financiële begroting van het desbetreffende jaar.

Programma 1

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Incidenteel gerealiseerd in het boekjaar
Baten	6.065	6.055	5.529	37
Lasten	6.063	6.022	5.496	160
Saldo	2	33	33	-123
Onvoorzien ³	0	0	0	0
Resultaat voor bestemming	2	33	33	-123
Toevoeging/onttrekking aan reserves	-33	-33	-33	0
Resultaat na bestemming	-31	0	0	-123
Onbestemd Resultaat	-31	0	0	-123

Programma 2

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Incidenteel gerealiseerd in het boekjaar
Baten	573	590	490	0
Lasten	575	590	490	0
Saldo	-2	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0
Resultaat voor bestemming	-2	0	0	0
Toevoeging/onttrekking aan reserves	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	-2	0	0	0
(On)bestemd resultaat	-2	0	0	0

³ Onvoorzien mag per programma worden toegerekend, maar kan ook als één bedrag in de rekening zijn opgenomen.

Programma 3

	Realisatie begrotingsjaar	Raming begrotingsjaar na wijziging	Raming begrotingsjaar voor wijziging	Incidenteel gerealiseerd in het boekjaar
Baten	815	787	787	0
Lasten	810	787	787	0
Saldo	5	0	0	0
Onvoorzien	0	0	0	0
Resultaat voor bestemming	5	0	0	0
Toevoeging/onttrekking aan reserves	0	0	0	0
Resultaat na bestemming	5	0	0	0
(On)bestemd Resultaat	5	0	0	0

De aangepaste begroting na wijziging kent voor alle Programma's geen onbestemde resultaten. De gerealiseerde cijfers geven per saldo een onbestemd resultaat welk lopende 2016 door een Bestuursbesluit een definitieve bestemming krijgt.

De belangrijkste verschillen tussen de realisatie en de raming (na wijziging) zijn:

- Verkoop / buitengebruik stelling (BGS) twee voertuigen;
- Als gevolg van langdurige ziekten extra inhuur van personeel;
- Inhuur externe advieskosten tbv onder meer uittreding Peel en Maas;
- Opbrengst Peel en Maas a.g.v. meer gemaakte kosten in uitvoering.

BTW compensatiefonds

Met ingang van 1 januari 2003 hebben provincies en gemeenten te maken met het BTW compensatiefonds. RD Maasland maakt, na goedkeuring van alle aangesloten gemeenten, onderdeel uit van dit gebeuren. En wel in die zin, dat alle btw die niet in de vooraf trek thuishoort van RD Maasland, zal worden doorgeschoven naar de betrokkenen naar rato van aansluitingen. (In onderstaand overzicht is de eindafsluiting van het jaar 2016 nog niet opgenomen)

Hierna is een overzicht weergegeven van de doorgeschoven BTW in 2016.

Gemeente	Door te schuiven BTW
Leudal	239
Maasgouw	160
Peel en Maas	64
Roerdalen	69
Echt-Susteren	45
Totaal	577

Overige algemene dekkingsmiddelen

De RDM rekent rentelasten aan de diverse programma's toe, zodat die programma's een integraal beeld geven van de kosten die met de uitvoering gemoeid zijn.

Onvoorzien

Op grond van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen zijn de deelnemende gemeenten verplicht eventuele tekorten aan te vullen bij een dergelijk samenwerkingsverband. Daarom is de post onvoorzien bij RD Maasland als bedrag te verwaarlozen.

Overzicht incidentele baten en lasten

Hiervoor is reeds op diverse plaatsen via een kolom "incidenteel gerealiseerd in het boekjaar" aangegeven dat er sprake was van incidentele baten en lasten.

Programma 1

Baten:

Extra omzet gemeente Peel en Maas	17.800
Verkoop voertuigen	19.600

Lasten:

Extra inhuur personeel	40.000
Inhuur externe advieskosten	120.000

Programma 2

Baten:

-

Lasten:

-

Programma 3

Baten:

-

Lasten:

-

Bestemmingsreserves

Baten:

-

Lasten:

-

Analyse begrotingsafwijkingen en begrotingsrechtmatigheid

	Raming begrotingsjaar ná wijziging			Realisatie begrotingsjaar			Begrotings- afwijking			Waarvan onrechtmatig ⁴		
Omschrijving	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo	Baten	Lasten	Saldo
Programma 1	6.055	6.022	33	6.065	6.063	2	10	41	-31			
Programma 2	590	590	0	573	575	-2	-17	-15	-2			
Programma 3	787	787	0	815	810	5	28	23	5			
*Subtotaal programma's	7.432	7.399	33	7.453	7.448	5	21	49	-28			
*waarvan intern doorbelast	748	755	0	847	847	0	0	0	0			
Omschrijving algemene dekkingsmiddelen												
Doorgeschoven BTW		502	-502		577	-577		75	75			
Dekking doorgeschoven BTW	502		502	577		577	75		75			
Subtotaal algemene dekkingsmiddelen	502	502	0	577	577	0	75	75	0			
Onvoorzien (mag in totaal maar kan ook per programma)	0	0	0	0	0	0	0	0	0			
Resultaat voor bestemming	6.684	6.651	33	6.606	6.601	5	21	49	-28			
Toevoeging/onttrekking aan reserves:												
Programma 1		33	-33		33	-33						
Programma 2												
Programma 3												
Subtotaal mutaties reserves		33	-33		33	-33						
Resultaat na bestemming	6.684	6.684	0	6.606	6.634	-28	21	49	-28			
Onbestemd Resultaat			0			-28			-28			

⁴ Op grond van artikel 189, lid 3 Gemeentewet kunnen – behoudens de uitzonderingen ex artikel 208 en 209 Gemeentewet – ten laste van de gemeente slechts lasten en daarmee overeenstemmende balansmutaties worden genomen tot de bedragen die hiervoor op de begroting zijn gebracht.

Analyse begrotingsafwijkingen

Hiervoor is ook reeds per programma en voor de algemene dekkingsmiddelen ingegaan op de verschillen tussen de realisatie en de begrotingscijfers voor en na wijziging. Bij dit totaaloverzicht behoeft aanvullend geen verdere toelichting te worden gegeven. Voor de zakelijke dienstverlening (programma 3) geldt dat de crisis en hevige concurrentie van invloed is op cijfers.

Analyse begrotingsrechtmatigheid

In de toelichting op de programmarekening moet een analyse van de afwijkingen tussen de begroting na wijziging en programmarekening worden gemaakt (artikel 28, onderdeel a BBV). Deze verplichte analyse is ook prima geschikt om een analyse inzake de begrotingsrechtmatigheid te vervaardigen. De opstelling van de verordeningen 212 en 213 maakt dat de hogere baten hogere lasten rechtmatig afdekken voor zover deze niet worden overschreden. Daarbij geldt nog dat het Algemeen Bestuur middels de begrotingswijziging c.q. -mededelingen van 2016 inhoudelijk goedkeuring heeft gegeven aan de totaal gewijzigde baten en lasten voor alle programma's. Voor Programma 1 echter geldt een overschrijding bij de lasten van €. 41.000 welke deels (€. 10.000) door hogere baten wordt gedekt. Hierdoor zou een onrechtmatigheid ontstaan van €. 31.000 welke overigens beneden de tolerantiegrens (€. 50.000) blijft. De lastenoverschrijding is echter (tijdig) gemeld en genotuleerd bij en door het bestuur. Bij Programma 3 is een overschrijding van de lasten met €. 23.000 welke meer dan afdoende wordt gedekt met een toename bij de baten van €. 28.000. Derhalve zijn er geen onrechtmatigheden te melden.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Sinds 1 januari 2013 is de WNT van kracht. Deze wet regelt onder meer dat overheidsinstellingen jaarlijks bezoldigingsgegevens en eventuele ontslagvergoeding van hun functionarissen dienen te publiceren. Voor topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen worden deze gegevens ongeacht de hoogte gepubliceerd. Voor het verslagjaar 2016 is de generieke maximum bezoldigingsnorm vastgesteld op €. 179.000. Dit is inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioen. De WNT is op RD Maasland van toepassing.

Publicatie van bezoldigingsgegevens dienen onder meer openbaar te worden gemaakt via het financieel jaarverslag. Bij de definiëring van topfunctionarissen gaat het om personen die tot de hoogste uitvoerende en toezichthoudende organen van een rechtspersoon of instelling behoren en / of hoogst leidinggevend binnen een rechtspersoon of instelling. Hieronder vallen de leden van het Algemeen en Dagelijks Bestuur en de functionarissen die formeel lid zijn van een (centraal) management- of directieteam.

Tabel WNT Topfunctionaris	
Leidinggevende topfunctionaris	
bedragen x € 1	A.A.H. Smedts
Functie	Directeur
Duur dienstverband in 2016	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	1,0
Gewezen topfunctionaris	nee
Echte dienstbetrekking	ja
Individueel WNT-Maximum	179.000
Bezoldiging	
Beloning	92.351
Belastbare onkostenvergoedingen	1.481
Beloningen betaalbaar op termijn	12.558
<i>Subtotaal</i>	<i>106.390</i>
Minus Onverschuldigde betaald bedrag	0
Totaal bezoldiging	106.390
Motivering indien overschrijding	NVT
Gegevens 2015	
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12
Omvang dienstverband 2015 (in fte)	1,0
Bezoldiging in 2015	
Beloning	90.085
Belastbare onkostenvergoedingen	1.602
Beloningen betaalbaar op termijn	13.033
Totaal bezoldiging 2015	104.719
Individueel WNT-maximum 2015	178.000

Toelichting WNT: indien de vergoeding van de zakelijke km-vergoeding boven de 0,19 per km onder de WKR (Werkkostenregeling) wordt opgenomen, wordt het bedrag, gemeld als belastbare

onkostenvergoeding, hiervoor in het kader van de WNT op nul gesteld. Dit is voor de jaren 2015 en 2016 echter niet het geval. Daarbij is in 2015 ten onrechte het bedrag voor de levensloopregeling niet opgevoerd bij het bedrag van de bezoldiging en hoort het bedrag dat valt onder een functioneringstoelage achteraf eveneens thuis bij de bezoldiging en niet bij de belastbare onkostenvergoeding. Dit heeft een verschuiving / niet materiële correctie tot gevolg in de verslaglegging over voorgaand jaar 2015.

Toezichthoudende topfunctionarissen											
bedragen x € 1	J.A.L. Lalieu	P.H.G. Verlinden	A.G.P. Janssen	A.G.P. Janssen	J.G.A.M. den Teuling	J.G.A.M. den Teuling	P.J.H. Sanders	M.H.E. Wilms	A.J.M. Walraven	P.H.M. Ruijten	H.J.M. Tegels
Functie	Voorzitter DB	Vice-voorzitter DB	Lid DB	Lid AB	Lid DB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB	Lid AB
Duur dienstverband in 2016	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 16/6	16/6 - 31/12	12/10 - 31/12	1/1 - 12/10	1/1 - 6/4	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Individueel WNT-maximum	26.850	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900	17.900
Bezoldiging											
Beloning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
<i>Subtotaal</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Minus Onverschuldigde betaald bedrag	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Motivering indien overschrijding	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt	nvt
Gegevens 2015											
Duur dienstverband in 2015	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12
Bezoldiging in 2015											
Beloning	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Belastbare onkostenvergoedingen	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Beloningen betaalbaar op termijn	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal bezoldiging 2015	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Individueel WNT-maximum 2015	26.700	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800	17.800
Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen in 2016											
			NVT	in jaar 2015	NVT						
Bezoldiging of ontslaguitkering niet-topfunctionarissen in 2016											
			NVT	in jaar 2015	NVT						

3.6 Controleverklaring